अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वनहक्क मान्यता)
अधिनियम २००६ नियम २००८ व सुधारित नियम २०१२ नुसार

वन कार्ययोजना आराखडा

सामुहिक वनहक्काचे संरक्षण व व्यवस्थापन योजना

ग्रामसभा- निमनवाडा

कालावधी
(सन 2022-23 ते 2031-32)

तालुका - धानोरा
जिल्हा – गडचिरोली

क्रमांक	अनुक्रमाणिका	पृष्ठ क्रमांक

ठराव

ग्रामसभेचे नाव: निमनवाडा
ग्राम पंचायतीचे नाव: निमनवाडा
तालुक्याचे नाव: धानोरा
जिल्हा: गडचिरोली

दिनांक:

ठराव:

क.) असे घोषित करण्यात येते की, यासोबत जोडलेल्या व्यवस्थापन आराखड्यावर चर्चा झाली आहे आणि सदर व्यवस्थापन आराखडा आजपासून. 10 वर्षे या कालावधीसाठी स्वीकारण्यात आला आहे.

ख.) असेही घोषित करण्यात येते की, सोबतचा आराखडा वन विभागाच्या आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा (Management Plan / Micro Plan / Working Plan) यांच्याशी खालीलप्रमाणे सुसंगत राहिल

i) सोबतचा व्यवस्थापन आराखडा यापुढे वन विभागाच्या वनव्यवस्थापन आराखडा / सूक्ष्म आराखडा / चालू आराखडा यामध्ये अंतर्भूत असेल.

ii) वन विभागाच्या व्यवस्थापन आराखडा / चालू आराखडा / सूक्ष्म आराखडा यातील या सामूहिक वन संसाधन व्यवस्थापन आराखड्याशी सुसंगत नसलेला भाग यापुढे वगळण्यात आला आहे असे समजण्यात येईल. वन विभागाने विनाविलंब याबाबत खात्री करावी.

ग.) सामूहिक वनहक्क व्यवस्थापन समिती यांना या आराखड्याची प्रत स्थानिक जिल्हा वन संरक्षक यांना पाठविण्याबाबत सूचित करण्यात येत आहे.

घ.) याद्वारे असेही घोषित करण्यात येते की, ही ग्रामसभा जेंव्हा गरज भासेल तेंव्हा हा व्यवस्थापन आराखडा सुधारीत करणे, तसेच वन विभागाच्या सुक्ष्म / चालू आराखड्यातील भाग सुधारीत करणे याबाबतचा हक्क राखून ठेवत आहे.

च.) यानंतर असेही घोषित करण्यात येते की, कोणीही या सामूहिक वनहक्क क्षेत्रामध्ये व्यवस्थापन, वृक्षारोपण, वृक्षतोड आणि वनांचे पुनरुज्जीवन यासारखे उपक्रम या ग्रामसभेच्या पूर्व सूचित परवानगीशिवाय घेणार नाही.

1. आमच्या गावाविषयी

1.1. प्रस्तावना

इंग्रजांच्या वसाहत काळात तसेच स्वातंत्र्यानंतर वनांच्या एकत्रीकरणात आदिवासी व वनात पिढ्यानपिढ्या वास्तव्य करणाऱ्या जन समुहावर झालेला ऐतिहासिक अन्याय दूर करण्यासाठी करण्यात आलेला भारत सरकारचा कायदा "अनुसुचित जमाती व इतर पंरपंरागत वननिवासी (वन ह्क्क मान्य करणे) अधिनीयम 2006 नियम 2008 व सुधारित नियम 2012" नुसार कलम 3(1) नूसार सामुहिक वन हक्क मिळण्याचे अधिकार प्राप्त झाले. यामध्ये अनुसूचित जमाती किंवा इतर पारंपारिक वननिवासी यांना सामुहिक वन हक्कांतर्गत निस्तार सारखे हक्क, गावाचे सिमेंतर्गत किंवा सिमेबाहेर पारंपारिकरित्या गोळा केले जाणारे वन उत्पादन, त्याचा वापर करणे किंवा त्याची विल्हेवाट लावणे यासाठी स्वामित्व हक्क, पाण्यामधील मत्स्य व अन्य उत्पादने, चराई करणे, पारंपारिक मोसमी साधनसंपत्ती मिळविणेइत्यादी हक्क आहेत.

अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता) अधिनियम 2006 अस्तित्वात आल्यानंतर अनुसुचित जमाती व अन्य पारंपारिक वननिवासी (वन हक्काची मान्यता)नियम 2008 व सुधारित नियम 2012 तयार करण्यात आले.सुधारित नियम 2012 चे नियम 4(1)(च) नुसार अनुसुचित जमाती व इतर पारंपारिक वननिवासीं यांच्या फायद्यासाठी अश्या सामुहिक वन संसाधनाचे शाश्वत व समसमान व्यवस्थापन करण्यासाठी सामुहिक वन संपत्तीचे संवर्धन करण्याची व तीचे व्यवस्थापन करण्याची योजना तयार करणाऱ्या वन विभागाच्या सूक्ष्मदर्शक आराखडा किंवा कार्यआयोजना किंवा व्यवस्थापन योजनाबरोबर संवर्धन व व्यवस्थापन योजना समितीला करणे आवश्यक वाटेल अश्या फेरबदलाविषयी एकत्रीकरण करणाऱ्या खंड (ङ) नुसार गठीत करण्यात आलेल्या समितीचे संनियंत्रक व नियंत्रण करणे अशी जबाबदारी ग्रामसभाना

देण्यात आली. कायद्यातील नियम 4(1)(च) च्या तरतूदीनुसार कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी ग्रामसभा तिच्या सदस्यामधून नियम 4(1)(ङ) नुसार स्थापन केलेल्या समितीला "सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समिती" (Community Forest Rights Management Committee)असे संबोधण्यात यावे. सदर समितीचे संनियंत्रन व नियंत्रन ग्रामसभा करेल. ग्रामसभेतील सामूहिक वन संपत्तीचे संवर्धन व व्यवस्थापन योजना तयार करणे, नैसर्गिक साधन संपत्तीच्या व्यवस्थापनातून प्राप्त होणारा महसुल तसेच शासनाकडुन प्राप्त होणारा निधी यांचे बँक खात्यामार्फत संनियंत्रण करणे, जमाखर्चाचे लेखे व लेखापरिक्षण ठेवणे इत्यादी प्रशाकीय बाबी पार पाडण्याकरीता सदर समिती ही वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीसाठी ग्रामसभेची कार्यकारी समिती असेल.त्यामुळे सामुहिक वन हक्कांतर्गत प्राप्त क्षेत्राचा आराखडा तयार करणेची जबाबदारी ग्रामसभा व ग्रामसभाद्वारे नियुक्त सामुहिक वन हक्क व्यवस्थापन समितीस या कायद्याने देण्यात आली आहे.त्यानुसार आराखडा तयार करण्यात आला आहे.

1.2 पार्श्वभूमी

आज जल,जंगल व जमिनींचे हक्क व अधिकार ग्रामसकडे आले. त्यामुळे आम्ही खूपच हर्ष व्यक्त करीत आहोत.

आम्हाला असं वाटते,की आम्ही परकीय गुलामगिरीतुन मुक्त झालो की, काय?

भारत देश तर 15 ऑगष्ट 1947 ला स्वातंत्र झाला. तरी पण वनातला आदिवासी व इतर पारंपारिक वननिवासी हा स्वातंत्र्य झाला नाही. आम्ही जुलमी जिवन जगत होतो.

आम्ही व आमचे पूर्वज पिढ्यान् पिढ्या जंगलावर जीवन जगत होतो. तरही जंगलापासुन वंचित ठेवला गेला. पशु-पक्षी तरी निवारा शोधतात,पण आम्ही माणुस असुन सुद्धा आम्हाला निवारा पासून वंचित ठेवला गेला.आमच्या गरजा जंगलावर भागत होत्या, त्या तरी वनविभाग हिरावण्याचा प्रयत्न करीत होता. चोर तरी मान सन्मानाने जिवन जगत होता. पण आदिवासी व इतर पारंपारिक वननिवासीची नेहमी हेटाळणी होत होती.आम्हाला कधीच स्व:ताचा अस्तित्व नव्हता.

आम्हाला कधीही हकलपटी केली जात होती.कधी जल प्रकल्पाच्या नावाने,तर कधी लोह प्रकल्पाच्या तर कधी खनिज प्रकल्पाच्या नावाने. आम्हाला शब्द मांडण्यासाठी जागाच नव्हती.

म्हणुन आज पंचायत क्षेत्र विस्तार कायदा (पेसा)१९९६ व वनहक्क कायदा २००६ च्या अंतर्गत आज आदिवासी खऱ्या अर्थाने स्वांतत्र्य झाला म्हणावे लागेल.

जल, जंगल व जमीनीचे सामुहिक मालकीहक्क ग्रामसभेला मिळाले.

म्हणुन आज ग्रामसभा निमनवाडा आपल्या अस्तित्वाच्या लढाईची व हक्क अधिकाराची जाणीव ठेवून.पहिल्यादाच वनकार्याआयोजना तयार करीत आहे.

आम्हाला कोणत्याही गोष्टीचा पुरेपूर ज्ञान नाही. पण आम्ही एक दुसऱ्याकडून शिकण्याचा प्रयत्न करू.आम्हाला ६ मे २०१३ ला सामुहिक वनहक्काचे पत्रकाप्रमाणे १२५.३१ हे.आर.चौरस क्षेत्रफळ मिळाला आहे.त्यामुळे वनकार्याआयोजना तयार करून,ज्या वनस्पती दुर्मिळ किंवा नष्ट झालेल्या आहेत.तत्या लावण्याचा प्रयत्न करू. जमीनीची धूप थांबविण्यासाठी दगडी बंधारे,ग्याॅबीन बंधारे व चर खोदणी आणि जलसंधारणचे काम करू.पशु-पक्षीसाठी वनतळी बांधण्याचा प्रयत्न करू.शासनाच्या योजना पुरेपूर राबविण्याचे प्रयत्न करू.व आमच्या जल, जंगल व जमीनीचे संरक्षण, संवर्धन व व्यवस्थापन करुन. आमचे आर्थिक संसाधने व गौण उपज वाढविण्यासाठी प्रयत्न करू.

आमची ग्रामसभा

ग्रामसभेचे नाव:- निमनवाडा

ग्रामपंचायत: निमनवाडा

तालुका: धानोरा

जिल्हा: गडचिरोली

सेन्सस कोड: 538952

अ.अक्षांश : 20.326271N

ब. रेखांश : 80.211371E

जोडपत्र दिनांक: 06/05/2013

वनाधिकार अभिलेख (जोडपत्र)

हक्क	होय/नाही	शेरा
1) निस्तार हक्क	होय	निस्तार पत्रका प्रमाणे मान्य
2) गौण वनोत्पादनावरील हक्क	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (ग) प्रमाणे मान्य
3) अन्य सामूहिक हक्क जसे- अ) वापर किंवा हक्कदारी असलेले (जल) ब) चराई (जंगल)	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (घ) प्रमाणे मान्य
4) जैविक विविधता, बौद्धिक संपत्ती व पारंपरिक ज्ञान यांच्या हक्कांची सुगमता.	होय	जैवविविधता कायद्यानुसार गठीत ग्रामस्तरीय समितीला हक्क
5) अन्य पारंपरिक हक्क.	होय	अधिनियमाचे कलम 3 (1) (झ) प्रमाणे मान्य

1.3 इतिहास

निमनवाडा हा फारच पुरातणीय गाव आहे.याचे इतिहास फारच रोमांचक आहे.९ व्या शतकात वैरागड येथे नागवंशीय माना जमातींचा राजाची सत्ता होती.चांदा जिल्ह्याच्या सेटलमेंट रिपोर्ट १८६९ मध्ये आहे.इ.स.१४५० पर्यत हा भाग माना जमातीच्या राजवटीत होते.विराट नगरीचे राजा विराट रूद्रधर हा" माना" जातीचा होता. आणि त्याच जातीचे माना लोक निमनवाडा हा गाव वसले.पुर्वी निमनवाडा हा गाव पाली नदीच्या काठावर वसलेले होते. आजही त्या गावढाणाला रिठा म्हणतात.तिथे आजही चिंचेचे झाडे"आहेत.आंबाचे" बन"आहे.त्याच्या विहीरी आज पुर्ण बुजल्या आहेत .विराट नगरी म्हणजे आजचे

वैरागड होय.इ.स.१४७१ मध्ये "हीरा"ची खाण सुरू करण्यात आली होती. त्यामुळे हीरा"च्या खाणीला संस्कृत मध्ये वैरागर किंवा वज्राकर असे म्हणत होते. आणि त्या ठिकाणी किल्ला पण आहे.त्यावरून वैरागड हे नाव पडले असावे.१३ व्या शतकात विराटनगरीवर चांदागढचे राजा खंडक्या बल्लाळशहाने स्वारी करून विराट राजाचा पराभव करून.त्याचा नामनिशान मिटविला,व "गोंड"राजाची सत्ता सुरू झाली.

निमनवाडा येथिल "माना"लोक त्या झुंजार लढाईत मारले गेले. त्याचा परिवारातील सदस्यना राजा खंडक्या बल्लाळशहाने हाकलून लावले. त्या काळापासून निमनवाडा ओस पडले होते. १८ व्या शतकात रघुजी भोसले, गोंड राजाचा पराभव करून मराठांची सत्ता स्थापन केली. १८१८ ते १८५३ मध्ये इंग्रजीनी मराठांच्या सत्ता नष्ट करून. इंग्रज राजवट लागू केली.तेव्हा इंग्रजांनी जमीनदारी पध्दत लागू केली.शेतसारा ,जंगलातील कर वसूल करण्यासाठी एक जमीनदारची नेमणुक करण्यात आले होते. वैरागड परगानचे तुकडे करून ४० गावचे एक ईलाका बनवले. नंतर गडचिरोली तालुक्यातील खैरी येथुन कुळमेथे कुळातील एक परधान जातीचा माणूस माणसावर मरी आली. सर्व गावकरी जिकडे तिकडे पळून गेले.व हा निमनवाडाला निघून आला. व हळूहळू रिश्तेदार नात्याने एक एक लोक निमनवाडा येऊन बसु लागले. आज निमनवाडामध्ये ५३ कुंटब आहेत.व २०११ च्या जणगणेप्रमाणे मतदार यादी नुसार २१२ आहेत. गावाला २०१३ ला सामुहिक वनहक्क १२५.५३ हे.आर क्षेत्रफळ मिळाला आहे. तसेच गावात तिनं बोअरवेल,सरकारी विहीर दोन वैयक्तिक विहीर दोन,शेतात विहीरी पाच, बोअरवेल तिन, गाव बोळया दोन खाजगी बोळया अकरा आहेत. पुर्व दिशेला जंगल व छोटीशी पाहडी आहे. पश्चिम दिशेला शेतजमीन आहे.उत्तर दिशेला पाली नावाची छोटीशी नदी व दक्षिण दिशेला जंगल आहे.

अश्याप्रकारे निमनवाडाचा इतिहास आहे.

1.4 गावाची प्राथमिक माहिती

गावाचे नाव	निमनवाडा
ग्रामपंचायत	निमनवाडा
तालुका	धानोरा
जिल्हा	गडचिरोली
गावातील कुटुंबाची संख्या- 54	अनुसूचित जमाती (ST)- 54
पुरुष लोकसंख्या	136
स्त्री लोकसंख्या	141
एकूण लोकसंख्या	277
अनुसूचित जमाती लोकसंख्या	277

1.5 गावाची भौगोलिक माहिती

अ. क्र.	खात्याचे प्रकार	क्षेत्र हे.
1	वन	125
2	झुडपी जंगल	0
3	आखर	3
4	गावठाण	5
5	तलाव/बोडी	6
6	मसानवट	1
7	ढोरफोडी	1
8	पाट	6
9	खातखुड्या	0
10	रस्ते	3
11	नदी/नाले	2
12	पोटखराब	0
	एकूणक्षेत्र	**152**
अ. क्र.	**खात्याचे प्रकार**	**क्षेत्र हे.**
1	बागायत	0
2	जिरायत	125
	एकूण	**125**

1.6 गावाची व्यवसाया संबंधी माहिती

व्यवसाय	कुटुंबाची संख्या
शेती	52
पशुधन	54
दुधाचा व्यवसाय	0
वनउपज गोळा करणारी कुटुंब	54

1.7 पोलो – निसर्गाशी संबंधित सन

नाव	वेळ	निसर्ग संपदा
बिजोरी	या	

संजोरी पोलो.	संजोरी पोलो,ही दिवाळी झाल्यानंतरच साजरी केली जातो.	नवापोलो झाल्यानंतर म्हणजे नवा पोलो नवीन धान्य खाण्याची पोलो असते.त्यानंतर संजोरी पोलो केली जाते.धानाची मळणी करायचे असेल तर संजोरी करून धान चुरणा करतात..
गोटया पोलो	नोव्हेंबर ते डिसेंबर महिन्यात म्हणजे आवळा परिपक्व झालेले असते.	गोटया पोलो, आदिवासी लोक निसर्गाला आणि धरतीला आईचा दर्जा दिला आहे.कुठलेही झाड हे धरतीवर उभे असते.म्हणुन कोणतेही फळ खाण्याचा असेल तर धरणी मायेची परवानगी घेऊनच तोडा लागते. म्हणुन गोटया पोलोच्या वेळी आवळा ची पुजा करुन ते आवळा देवाला अर्पण करून.नंतर जेवण करून घरी येतात.
अळी पोलो	शनिवारी धान रोवणी झाल्यावर.	धानावर निरनिराळे प्रकारचे रोग येतात.आणि हा निसर्गाचा कोप आहे.असे समजून शनिवारी धानावर कोणत्याही रोग येऊ नये म्हणून पाळला जातो.
हाडोक पोलो.	धान रोवणी संपले की हाडोक म्हणजे ऑगस्ट ते सप्टेंबर महिन्यात.	हाडोक पोलो,हाडोक म्हणजे दुष्काळ असा अर्थ होतो.पूर्वी खूप दुष्काळ पडत, असे अपुरे साधनांच्या अभावी ते घडत असे.त्यांना संपूर्ण जीवन निसर्गावर अवलंबून राहावे लागे.देवधान,मोहफुल,चार,टेबर व इतर कंदमुळं तेव्हा ते लोक निसर्गाला आराधना करत होती.ते निसर्गाला सांगत होते की हे देवा यंदा भरभरून जंगलातील फळ येऊ देत.आम्ही तुला बळी देतो. ही रीत रिवाजात बदली व रितीनुसार आजही पाडला जातो.
मंगळवार पोलो	जूलै ते ऑगस्ट महिन्यात.	पहिला पाऊस पडतो.तेव्हा अनेक बिमाऱ्या होतात.हिवताप, डोकेदुखी, सर्दी खोकला, होते. गायी, बैल,शेळीयाना तोंडी,चौकुरा इतर या सर्व बिमारी पासून सुटकारा मिळावा म्हणून मंगळवार पोलो ठेवले जाते.
डहुरपोलो	पहिला पाऊस पडतो तेंव्हा.	पहिला पाऊस पडतो तेंव्हा पुर्णतः पाणी दुषीत झालेला असतो.गायी बैल सर्व मोकळे असतात.ते बाहेर दुषीत पाणी पितात.पहिल्या पावसात नवीन जीव जंतूंचा प्रादुर्भाव झाला, असते.साथीचे रोग पसरतात. या पासून सुटकारा मिळावी म्हणून डहुरपोलो केली जाते. निसर्गाला आराधना केली जाते.कोंबडा,बकारा किं वा डुक्कर बळी दिला जातो. सर्व गावकरी सामुहिक जेवन केली जातो.

गावातील सामुहिक देवस्थान

अ.क्र.	नाव	स्थान
1	नार माता/ गाव माउली/ माराई	गावात
2	गढ माता	जंगलात
3	पाट देव	जंगलात

4	ठाकूर देव/चिकाटी/ भूम्याल / तल्लूर मुते	जंगलात
5	महादेव	गावात
6	भीम देव	गावात

1.8 संघटन

गावामध्ये कोणतेही सामूहिक काम करायचे असल्यास त्यासाठी एखादी संघटना किंवा समिती असणे आवश्यक आहे. अन्यथा तो काम कधीच चांगला होत नाही कारण त्या कामावर कुणाचीही लक्ष राहत नाही.त्यामुळे गावामध्ये सुद्धा असे काही समित्या स्थापन करणे आवश्यक असते.

1) वनहक्क समिती
2) सनियंत्रण समिती
3) जैवविविधता समिती
4) बँकेच्या व्यवहारासाठी समिती
5) वेगवेगळे पास देण्यासाठी समिती
6) तंटामुक्त समिती

यासाठी योग्य व्यक्ती आणि गरजेनुसार समिती तयार करणे आवश्यक आहे.

1.9 इतर ग्रामसभा व महासंघाशी संबंध

प्रत्येक ग्रामसभा आप आपली संघटना तयार केली आहे.गावातील संघटना गावा पुर्ती मर्यादित असते. कोणतेही गौण उपज अधिकारा प्रमाणे ग्रामसभा करते.उदा.तेंदु व बांबू व इतर वनोपज,तर ठेकेदाराला या मालाची गरज असते.आपणाला माल विकण्याची गरज असते.कोणतेही गौण उपज काही विशिष्ट कालमर्यादा पर्यंत टीकु शकते.याची जाणीव ठेकेदाराला असते.आणि आपणाला असते.म्हणुन ठेकेदार मिळेल तेवढ्या कमी किमतीत उचलण्याचा प्रयत्न करतो कारण आपणाकडे साठवणूक साठी नाही. पण आपली दहा पंधरा गावाची एक संघटना असेल तर मात्र ठेकेदाराला पर्याय नसतो. त्याला माल घेणेच असतो.म्हणुन महासंघ तयार करणे आवश्यक आहे.

१) एक दुसऱ्याला मदत मिळते.व एक दुसऱ्या
पासून बरेच काही शिकायला मिळते.
२) ग्रामसभाचा महासंघ तयार झाला तर आपुलकी,स्नेह निर्माण होते.
३) ठेकेदार, व्यापारी, दलाल व राजकारणी लोकांपासून फसवणूकीचे धोका कमी असतो.
४) कोणतेही काम करायला सोपे जाते.उदा.तेंदु लिलावाची जाहिरात प्रसिद्ध करणे.खर्च कमी येतो.

म्हणुन इतर ग्रामसभा व महासंघाशीसंबंध ठेवणे योग्य आहे.

1.10 गावात असलेल्या सुविधा

गावातील सेवा, सुविधा आणि त्यांचे अंतर खालील प्रमाणे आहे–

अ.क्र.	सुविधा व यंत्र संसाधन	हो/ नाही	अंतर
1	प्राथमिक शाळा	हो	गावात
2	अंगणवाडी	हो	गावात
3	गट ग्रामपंचायत कार्यालय	हो	गावात
4	आरोग्य उपकेंद्र	हो	2 किमी
5	तलाठी कार्यालय	नाही	5 किमी
6	स्वस्त धान्य दुकान	हो	गावात
	पोष्ट ऑफिस		5 किमी
	तालुका		17 किमी
	जिल्हा		36 किमी

1.11 पशुधन माहिती

अ.क्र.	पशुधनाचे प्रकार	संख्या
1	गाय- बैल	270
2	म्हैस- रेडे	27
3	शेळी/बकरे	223
4	कोंबडी	500
5	डुक्कर	30

1.12 कृषी पिके हंगाम माहिती

अ.क्र.	हंगाम	खरीप (हो/नाही)	रब्बी (हो/नाही)
1	धान	हो	हो
2	भाजीपाला	नाही	हो
3	तूर	नाही	हो
4	चना	नाही	हो
5	मुंग	नाही	हो
6	जवस	नाही	हो
7	उळीद	नाही	हो
8	मका	नाही	हो

9	शेंगदाणे	नाही	हो

1.13 पावसाची सरासरी

वर्ष	पाऊस (मी.मी.)
2015	848
2014	1266
2013	2368
2012	1568
2011	1214
2010	1769
2009	1124
2008	1272
2007	1874
2006	1564
2005	1682
2004	1315

2. वन व्यवस्थापन आराखड्याविषयी

2.1 उद्देश आणि कृती

उद्देश	कृती
1) वनाचे संरक्षण करणे:-	1. वनाचे वनव्यापासुन ऱ्हास थांबवणे. 2. निसर्गातून मिळणाऱ्या विविध लाभांना, गौण उपजांना वाढविणे व टिकवून ठेवणे 3.आपल्या जंगलातून चोरी होणाऱ्या मालाला रोख लावणे व दंडात्मक कार्यवाही करणे. 4.जंगल सौरक्षण साठी गावात नियमावली तयार करणे. 5.सीमांकन करणे. 6.रोपवाटिका तयार करणे. 7.औषधी वनस्पती व चराई साठी चारा तयार करणे. 8.वनस्पतींची यादी बनवणे. 9.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची यादी बनवणे. 10.जंगलाचे शाश्वत पद्धतीने वापर करणे. 11.वेगवेगळ्या भुदृश्यांची नकाशे तयार करणे. 12वनस्पती लागवडी नंतर त्यांची निघा राखणे. 13.वृक्षांची दर हेक्टरी संख्येचा अंदाज काढणे.

2) जंगलातील जैवविविधतेचे संरक्षण :-	1) आपल्या जंगलातील जैवविविधतेचे नुकसान होत असल्यास त्यासाठी कृतिशील असणे.उदा. शिकार, अवैध मासेमारी असे अवैध काम होत असल्यास त्यास प्रतिबंध घालणे. 2) नष्ट होणाऱ्या वनस्पतींची कारणासहित नोंद ठेवणे
3) स्थलांतर थांबवणे	1) गावातील तरुण मुलं गावात काम नाही मिळत म्हणून बाहेर कंपनीमध्ये जातात परंतु ठेकेदाराकडून त्यांची फसवणूक होऊन वापस गावात येतात असे प्रकरण थांबविणे. तसेच 2) गावातील लोकांना बाहेर रोजगारासाठी जाण्याची वेळ येऊ नये यासाठी गावातच वर्षभर काम पुरले पाहिजे यासाठी वेळोवेळी रोजगार हमी किंवा इतर योजनेच्या माध्यमातून काम उपलब्ध करून देणे.
4) रोजगार हमी योजना ग्रामसभा स्वतः राबवेल यासाठी प्रयत्न करणे.	वनहक्क च्या कलम ३(१)(e) नुसार रोजगार हमी यंत्रणा घोषित करणे.
5) ग्रामसभेची फसवणूक टाळणे	1) गौण वणोपजाची खरेदी ग्रामसभेतच करणे व ग्रामसभेतर्फे त्याची विक्री करणे. 2) गौण उपजांची मूल्यसंवर्धन व विक्री साखळी तयार करणे. 3) तेंदु व बांबू प्रक्रिया स्वतः ग्रामसभे मार्फत करणे. 4) गावात नियम तयार करणे,उदा,(ग्रामसभेचे , जंगलाचे, गौणउपज वापराचे, आर्थिक व्यवहार, निस्तार काढण्याचे ,इत्यादी)

2.2 सामुहिक वनसंपत्ती क्षेत्राचा तपशील

गावाच्या गावहद्दी येणाऱ्या वनक्षेत्राची माहिती खालील प्रमाणे-

A) कंपार्टमेंट नंबर तपशील :- 446

B) सर्व्हे नंबर तपशील:- 142, 44/1, 2, 4, 6, 7, 8/1, 9/1, 10/1, 11, 33, 35, 37, 39, 41, 42, 45/1, 47, 50/3, 57/2, 59, 109, 129, 133, 141.

C) वनक्षेत्राच्या चतु:सीमा ची माहिती -

पूर्व- 447 (जंगल) दुसानटोला व शिवागाठ्ठा.
पश्चिम- 435 (शेती) बोरी
उत्तर– 444 (शेती) खेडी व कन्हाळगाव
दक्षिण- 448 (जंगल) बोरी.

2.3 सीमा व हद्दीची स्थिती

बंदोबस्त कायदाचे अंतर्गत ग्रामसभा निमनवाडाचे सर्व बाजूंनी सीमाहद्दी निश्चित करण्यात आले आहे.

१) निमनवाडा सिमाहद्दीचे सिमांकन करुन काही काही अंतरावर चांदी गोटे नावाचे दगड गाळले आहेत.
२) वनविभागाने शेतजमीन सोडून जंगलाच्या बाजुने पाट(TCM)खोदले आहे.व शेतजमीनच्या बाजुला सीमारेषा वरून पांदन रस्ते (कच्चा) रोड टाकला आहे.
३) वनविभाग मधोमध एक एक दगडी मुन्नारे तयार केले आहे.
४)सीमा हृददीवर जाडरेषा आखले आहे व दरवर्षी साफ केला जातो.
५)सीमाहद्दी बाबत कुठलेही भांडण नाही.कारण सर्व ग्रामसभेच्या सीमा हद्दी ठरलेल्या आहेत.

2.4 समुदायीक वन हक्क प्राप्त जंगलावरील सद्यस्थितीतील अडचणी व धोके

1) **आंतरिक धोके :-** वणवा, वृक्षतोड, अतिक्रमण,बिमारी, हवामान बदल

2) **बाह्य धोके:-** वणवा, वृक्षतोड,चोरी,

2.5 जमिनीचा वापर तक्ता:

जमिनीचा वापर	
ग्रामपंचायत मालकीहक्क,बोळी२.	10
सरकारी (शाळा, अंगणवाडी, ग्रामपंचायत कार्यालय,पंपघर व इतर सरकारी इमारती.	5
आबादी(ग्रामपंचायत मालकीहक्क)	7
ढोरफोळी	2
आकर (आखुरपल्ला)	2
पट्टाची जागा (पटपल्ला)	5
स्मशानभूमी (विचपल्ला)	7
गावठाण (निमनवाडा)	5
जंगल	200
ग्रामसभा निमनवाडाच्या वनहक्क कायदा अंतर्गत ६मे २०१३ला सामुहिक वनहक्काचे जोडपत्रक ३मिळाले आहे.क्षेत्रफळ १२५ आहे.१) त्यापैकी शेतजमीन.	100

2.6 भूभाग/जलभाग यादी

तुकडा क्रमांक	भुदृश्य प्रकार	भूरचना
9	३० शेती	सपाट
8	८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	सपाट
7	५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)	सपाट
6	१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	मध्यम चढ
5	९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)	कमी चढ
4	११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
3	७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
2	४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट
1	१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)	सपाट

2.7 ग्रामसभेद्वारा सीमांकन केलेला नकाशा –

2.8 वनक्षेत्रातील टापू (पारंपारिक/विशिष्ट नावाने ओळखल्या जाणारी जागा) माहिती

१) कन्हार पल्ला. २) भंडरीन टक्का. ३) कुचगुठा कोहळा. ४) हिवुर पल्ला. ५) मोडेन टक्का. ६) लाट टक्का. ७) पेनगुडरा. ८) ढोरफोळी. ९) विचपल्ला.(स्मशानभूमी). १०) पटपल्ला. ११) दिप्पा पल्ला. १२) गावठाण. १३) शेती (जलदुश्य-तलाव,बोळी व नाला.)

2.9 वृक्षांचा विविध भूभागावर संख्यात्मक अंदाज

भुदृश्य प्रकार	**१. खूप कमी वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	गराडी	1.40658628	0.022666347
2	चार	0.70329314	0.139714246
3	तेंदु	3.5164657	0.641429648
4	तेंदू	1.40658628	0.047291515
5	धावडा	3.5164657	0.126103244
6	बिजा	4.92305198	1.064120648
7	बीजा	2.10987942	0.119739877
8	बेहळा	0.70329314	0.025878812
9	भेरा	1.40658628	0.037077667
10	मोवई	0.70329314	0.041392668
11	मोहा	10.5493971	1.339211753
12	येन	7.0329314	0.258765738
13	रोहन	1.40658628	0.086328002
14	सेहना	2.81317256	0.077854706
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**42.1975884**	
भुदृश्य प्रकार	**१०. दाट वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कसई	61.5142268	0.783223462
2	गराडी	430.599588	7.075444946
3	घोगर	61.5142268	0.783223462
4	चिचवा	61.5142268	1.762252789
5	धावडा	123.028454	1.187073059
6	पलंग	123.028454	0.26874355

7	बिजा	123.028454	5.298996232
8	साग	246.056907	4.540248504
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**1230.284537**	
भुदृश्य प्रकार	**११. दाट वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	आवळा	22.5216875	0.286755031
2	ऐन	292.781937	5.353537207
3	कसई	22.5216875	1.294878187
4	कुळा	22.5216875	0.18352322
5	गराडी	225.216875	3.004296616
6	घोगर	22.5216875	0.362924336
7	घोटी	67.5650624	1.097734103
8	चार	45.0433749	0.664196341
9	तेंदु	45.0433749	0.649679367
10	तेंदू	22.5216875	0.040324926
11	धावडा	112.608437	3.342309108
12	बिजा	45.0433749	1.463167546
13	भेरा	112.608437	1.819819116
14	मोका	22.5216875	1.147020124
15	मोवई	45.0433749	2.621120205
16	मोहा	225.216875	9.653428897
17	येन	292.781937	6.514536639
18	रोहन	45.0433749	2.262676417
19	साग	247.738562	6.7663434
20	सुर्या	22.5216875	1.147020124
21	सेहना	360.347	7.301499977
22	हिरडा	22.5216875	0.040324926
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**2342.255497**	
भुदृश्य प्रकार	**३० शेती**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	चिचवा	3.10098281	0.157931758
2	जवळ झाड नाही.	3.10098281	0

3	परस	9.30294843	0.111662688
4	बिजा	3.10098281	0.199882381
5	बेहळा	3.10098281	0.844564751
6	मोहा	21.7068797	1.77036565
7	शेवडोर	3.10098281	0.222708455
8	साग	15.5049141	0.355321778
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**62.01965621**	
भुदृश्य प्रकार	**४. विरळ वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	एन	0.47439718	0.007644644
2	ऐन	4.26957464	0.175668256
3	कडुनिंब	0.94879436	0.013684856
4	कसई	0.47439718	0.006345998
5	खैर	0.47439718	0.013590478
6	गराडी	0.47439718	0.007644644
7	घोगर	0.47439718	0.009437832
8	चार	1.89758873	0.059175207
9	तेंदु	1.89758873	0.040865813
10	तेंदू	0.94879436	0.089553701
11	धावडा	4.26957464	0.121022604
12	परस	4.26957464	0.125277783
13	पळस	0.94879436	0.037751328
14	बाहवा	1.42319155	0.032183007
15	बिजा	9.48794364	1.072537887
16	भेरा	15.655107	0.455960543
17	भेरा	0.47439718	0.006040213
18	मोवई	3.32078027	0.137656443
19	मोहा	26.5662422	2.026094912
20	येन	32.2590084	1.22072695
21	रोहन	8.53914928	0.47250695
22	रौहन	0.47439718	0.007988181
23	लोखंडी	0.47439718	0.007644644
24	लोखडी	0.47439718	0.006040213
25	साग	1.42319155	0.013590478
26	सालई	0.47439718	0.00339762

27	सूर्या	1.42319155	0.055320796
28	सेहनना	0.47439718	0.009437832
29	सेहना	5.69276618	0.119347049
30	हलदु	0.47439718	0.009437832
31	हिरडा	0.94879436	0.014303978
32	हिवर	0.94879436	0.05499991
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**132.831211**	
भुदृश्य प्रकार	**५.विरळ वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	काकई	9.22024465	0.083155359
2	कोजुब	3.07341488	0.025044438
3	गराडी	6.14682977	0.088658287
4	तेंदु	6.14682977	0.099052707
5	तेदु	3.07341488	0.156527735
6	धावडा	18.4404893	0.297158121
7	धावडी	3.07341488	0.005502928
8	बिजा	15.3670744	0.428494674
9	बेहळा	3.07341488	0.198105414
10	भेरा	30.7341488	0.206054088
11	मोवई	3.07341488	0.015285912
12	मोहा	30.7341488	0.63831521
13	येन	15.3670744	0.315599045
14	रोहन	12.2936595	0.21094558
15	सूर्या	3.07341488	0.039131934
16	सेहना	18.4404893	0.126347231
17	हिरडा	3.07341488	0.029960387
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**184.404893**	
भुदृश्य प्रकार	**७. मध्यम वृक्ष मैदानी (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कसई	2.79178489	0.12357827
2	काकई	1.39589245	0.025593199

3	कारारुक	1.39589245	0.08025645
4	कुंभी	1.39589245	0.071092218
5	कुळा	1.39589245	0.019594793
6	खैर	1.39589245	0.027770398
7	गराडी	20.9383867	0.336854926
8	गोगल	1.39589245	0.017773055
9	चार	8.37535467	0.086921345
10	जांभुळ	1.39589245	0.08025645
11	तेंदु	5.58356978	0.37749968
12	तेंदू	2.79178489	0.090253793
13	धावडा	32.1055262	1.007376736
14	धावडी	1.39589245	0.017773055
15	बांबु (रांजी)	1.39589245	0
16	बिजा	19.5424942	3.390843333
17	बीजा	1.39589245	0.046931972
18	बेल	1.39589245	0.022494022
19	बेहळा	1.39589245	0.027770398
20	भेरा	29.3137413	0.759420407
21	मोका	2.79178489	0.164678459
22	मोवई	18.1466018	0.702457767
23	मोह	1.39589245	0.086021584
24	येन	118.650858	3.867516657
25	रोहन	19.5424942	0.751311451
26	साग	33.5014187	1.974242015
27	सुर्या	1.39589245	0.000106749
28	सेहना	16.7507093	0.371823411
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**385.2663149**	
भुदृश्य प्रकार	**८. मध्यम वृक्ष खडकाळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कसई	4.69996579	0.059841823
2	कुळा	4.69996579	0.006320793
3	कोजुब	4.69996579	0.093502848
4	गराडी	18.7998632	0.115943532
5	घोगर	4.69996579	0.183265583
6	घोटी	9.39993158	0.042076282

7	चार	9.39993158	0.074802279
8	चिचवा	4.69996579	0.008415256
9	धावडा	37.5997263	0.641429541
10	धावडी	14.0998974	0.144929415
11	बिजा	56.3995895	3.857703121
12	भेरा	75.1994526	0.980770078
13	मोवई	14.0998974	0.254327748
14	मोहा	23.4998289	0.278638488
15	येन	56.3995895	0.774652399
16	रोहन	4.69996579	0.014960456
17	लोखडी	9.39993158	0.045778995
18	सुर्या	9.39993158	0.146762071
19	सूर्या	4.69996579	0.012117969
20	सेहना	9.39993158	0.09552251
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**375.9972632**	
भुदृश्य प्रकार	**९. मध्यम वृक्ष डोंगराळ (मिश्र)**		
क्र.	**वृक्ष**	**वृक्ष संख्या प्रती हेक्टर**	**खोड क्षेत्रफळ प्रती हे (चौ.मी.)**
1	कुदुरशी	19.7798346	0.393507306
2	कुदूरशी	9.88991728	0.125922338
3	गराडी	39.5596691	0.37383194
4	धावडा	59.3395037	2.154452498
5	बिजा	69.229421	3.797660305
6	भेरा	79.1193383	1.338160944
7	मोका	9.88991728	0.125922338
8	मोवई	19.7798346	0.482046449
9	येन	19.7798346	0.322675991
10	साग	39.5596691	2.366946443
11	सालई	29.6697519	5.408757916
वृक्ष संख्या	**प्रती हेक्टर**	**395.5966914**	

3. वनहक्क अंतर्गत मिळणाऱ्या लाभांची गरज

आणि वापर तपशील -

3.1 वनस्पती वापर तपशील

शीट 1 (अन्न)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण (%)	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पती चा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	मोह	फुल,फळ	मार्च ते जून	40	50	50
2	चार	फळ	मार्च	70	99	1
3	येरोनी	फळ	डिसेंबर ते जानेवारी	20	100	
4	बोर	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	90	50	50
5	कुळा	फुल,शेंगा	जून ते जुलै	70	75	25
6	पिंपळ बार	फुल	जून ते जुलै	30	75	25
7	सफेद मुसळी	पान	जुलै अगस्त	40	99	1
8	कळू कांदे	कांदे	डिसेंबर ते जानेवारी	26	99	1
9	तरोटा	पान	जुलै	34	25	75
10	कडू भाजी	पान	मे ते जून	32	99	1
11	पार्सेला	फळ	जानेवारी ते फेब्रुवारी	5	99	1
12	बोराभाजी	पान	जुलै ते ऑगष्ट	76	99	1
13	आंबा	फळ	मे ते जून	98	25	75

14	आवळा	फळ	जानेवारी ते एप्रिल	51	99	1
15	उमरून	फळ	मे ते जून	12	25	75
16	कचर कांदे	कांदे	एप्रिल ते मे	11	99	1
17	कवठ	फळ	एप्रिल ते मे	6	99	1
18	कोयार भाजी	पान	जून	91	99	1
19	कोजूब	फळ	जून ते जुलै	70	99	1
20	खोबर वेल	मूळ	नोव्हेबर ते जानेवारी	25	99	1
21	गवतीचाय	पान	बाराही महिने	2	1	99
22	चिंच	फळ	मे ते जून	80	25	75
23	बोदेले	फळ	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	80	70	30
24	जांभूळ	फळ	जून ते जुलै	80	70	30
25	टेंभरून	फळ	एप्रिल ते मे	90	99	1
26	धोबे	पान	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	80	1	99
27	बांबू	कोंब	ऑगष्ट ते सप्टेंबर	98	99	1
28	डुंबर सात्या	दांडी	ऑगष्ट	98	99	1
29	येरू सात्या	दांडी	ऑक्टोंबर	86	99	1
30	गुंजा	पान	डिसेंबर	22	99	1
31	सुरुंद कांदे	कांदे	नोव्हेंबर ते मे	98	98	2
32	वर	दांडी	जुलै ते ऑगष्ट	86	99	1
33	सेलवट	फळ	मार्च	25	90	10
34	अरकफरी	कोवळे पान	एप्रिल	67	99	1

3.2 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 2 (चारा)

क्र.	वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी वापर केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	पुतेर जाळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
2	जुनाक जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
3	हिकुम जप्पी	पान	जून ते मार्च	90	10
4	पर्सेला	पान	जून ते मार्च	90	10
5	बिलायकोजी	पान	जून ते मार्च	90	10
6	दुधूम	पान	जून ते मार्च	90	10
7	बोराभाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
8	कोरहुची	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
9	उतरण वेल	पान	जून ते मार्च	90	10
10	उमरून	पान	जून ते मार्च	90	10
11	उरसुळी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
12	एरोनी	पान	जून ते मार्च	90	10
13	कसई	पान	जून ते मार्च	90	10
14	काटा भाजी	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
15	कुसार्या गवत	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
16	खोबरवेल	पान	जून ते मार्च	90	10
17	गराडी	पान	जून ते मार्च	90	10
18	चिंच	पान	जून ते मार्च	90	10
19	चिकना	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
20	जंगली तूर	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
21	जंगली मुंग	पान	ऑगष्ट ते डिसेंबर	90	10
22	जवेला	पान	जुलै ते ऑगष्ट	90	10
23	जांभूळ	पान	जून ते मार्च	90	10
24	झिल्बुली	पान	जून ते मार्च	90	10
25	डोर्ली वांगा	पान	जून ते मार्च	90	10

26	दुर्वा	पान	जून ते मार्च	90	10

3.3 वनस्पती वापर तपशील

शीट 3 (जाळाऊ लाकूड)

क्र.	उत्पादन वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
3	झिलबुली	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	सिहाना	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	भेरा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	आवळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
8	चारा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	पळस	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
10	धावळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
11	कुळा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.4 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 4 (घर बांधणी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
2	बांबू	ओला बांबू	जानेवारी ते जून	95	5
3	येन	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
4	बिजा	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
5	गराडी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
6	सूर्या	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
7	मोवई	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

8	रोहणी	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5
9	हळदु	वाळलेला लाकूड	जानेवारी ते जून	95	5

3.5 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 5 (कृषी अवजारे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	साग	नांगर,दांडी	मे ते जून	10	95	5
2	बोरी	नांगर	मे ते जून	3	95	5
3	भेरा	नांगर,दांडी	मे ते जून	25	95	5
4	कोजूब	नांगर	मे ते जून	36	95	5
6	अंजन	नांगर, दांडी	मे ते जून	40	95	5
7	बिजा	नांगर, दांडी	मे ते जून	5	95	5
8	धावळा	दांडी	मे ते जून	40	95	5

3.6 वनस्पती वापर तपशील

शीट 6 (कुंपण घालणे)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	बांबू	ओला/सुका बांबू	मे ते जून	97	95	5
2	साग	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	50	95	5
3	गराडी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	55	95	5
4	येन	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	45	95	5

5	बिजा	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	44	95	5
6	पळस	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	67	95	5
7	रोहणी	वाळलेला लाकूड	मे ते जून	70	95	5

3.7 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 7 (संस्कृती)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	कारण
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		
1	मोहा	पाने, फांदी, फुल,खोड	फरवरी ते जून	लग्नासाठी,पूजेसाठी
2	मोवई	खोड	फरवरी ते जून	लग्नासाठी
3	सालइ	खोड	फरवरी ते जून	लग्नासाठी
4	जांभूळ	फांदी	फरवरी ते जून	लग्नासाठी
5	कोजब	फांदी	फरवरी ते जून	लग्नासाठी
6	गोंगल	खोड	फरवरी ते जून	लग्नासाठी
7	येन	खोड, फांदी	फरवरी ते जून	लग्नासाठी, पूजेसाठी
8	आवळा	फळ	जानेवारी ते जून	गोट्या पोलो
9	बेल	पान	जून ते मार्च	पूजेसाठी
10	पळस	पान	बाराही महिने	पत्रावळी
11	कुळा	शेंगा, फुल, पाने	ऑगस्ट ते सप्टेंबर	पोळ्याच्या सणासाठी
12	शेतावरी	पान	ऑगस्ट	पोळ्याच्या सणासाठी
13	माहूर	पाने	फरवरी ते मार्च	पत्रावळी
14	तुळशी	पाने	बाराही महिने	पूजेसाठी
15	कडूनिंब	पाने, खोड	जानेवारी ते जून	लग्नासाठी, पूजेसाठी
16	देवधान	धान	ऑक्टोंबर ते नोव्हेंबर	सणासाठी
17	दुबारी	पाने	बाराही महिने	पूजेसाठी
18	शिंद	पाने	मार्च ते मे	लग्नासाठी
19	उमरून	पाने, फळ	बाराही महिने	पूजेसाठी
20	आंबा	पाने, फळ	बाराही महिने	पूजेसाठी, खाण्यासाठी

21	करकरी	फुल	ऑगस्ट	पोळ्यासाठी
22	सुमगवत	गवत	जून ते मार्च	पूजेसाठी
23	हरदुली	पूर्णच	जून ते मार्च	पूजेसाठी
24	जोंदूरली	फळ, पान	जून ते मार्च	पूजेसाठी
25	चिला	पूर्णच	जून ते मार्च	पूजेसाठी
26	उतरण	पूर्णच	बाराही महिने	पूजेसाठी
27	गहू येल	वेल	बाराही महिने	पूजेसाठी
28	कोंबडा	फुल	जून ते मार्च	पूजेसाठी
29	दगड	फुल , पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
30	जास्वंद	फुल, पान	बाराही महिने	पूजेसाठी
31	गुलाब	फुल	बाराही महिने	पूजेसाठी
32	झेंडू	फुल	बाराही महिने	पूजेसाठी
33	जाई	फुल	बाराही महिने	पूजेसाठी

3.8 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 8 (वन औषधी)

क्र.	उत्पादित वनउपज		हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	
	वनस्पतीचे नाव	वनस्पतीचा भाग		समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून
1	हुप्पे तोकार	पंचांग	जानेवारी ते फेब्रुवारी	95	5
2	पदमाटी	कांदा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
3	सुपारमाटी	कांदा	जून ते ऑगष्ट	95	5
4	केहकामाटी	कांदा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
5	हादेमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
6	नांगेलमाटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5
7	कांदाळ उल्ली	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
8	कर्वूलमाटी	कांदा	जून ते जुलै	95	5
9	हिर माटी	पंचांग	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	95	5

10	नसतोंडा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
11	अदरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
12	पार्सेला	पंचांग	ऑगष्ट	95	5
13	कटूल कोसा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5
14	दुधूम	पंचांग	बाराही महिने	95	5
15	नयनेंडी	पंचांग	जून ते ऑगष्ट	95	5
16	मस्या	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
17	डोकेमरा	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
18	हिवीर	मूळ	बाराही महिने	95	5
19	मूसतुमीर	फळ	डिसेम्बर	95	5
20	तिरका	फळ	डिसेंबर ते मार्च	95	5
21	सिरेल	साल	जून ते ऑगष्ट	95	5
22	चंद्रीमरा	साल,मूळ	जून ते ऑगष्ट	95	5
23	नाचुम	साल	बाराही महिने	95	5
24	कोरकोट जपी	पान,मूळ	बाराही महिने	95	5
25	बोराभाजी	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
26	अडूळसा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	5	95
27	झरका	पंचांग	जून ते जुलै	95	5
28	कचर कांदे	कांदा	नोव्हेंबर ते जून	95	5
29	कडूनिम	पंचांग	बाराही महिने	50	50
30	करकरी (पोरा पुंगार)	पंचांग	ऑगष्ट	50	50
31	रक्त रोहणी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
32	कळंब	साल	बाराही महिने	95	5
33	कळूकांदे	कांदा	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
34	कडूभाजी	पंचांग	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
35	कवसकुरी	फळ	नोव्हेंबर ते मे	95	5

36	कसई	साल	बाराही महिने	95	5
37	कुकुरडा	पंचांग	ऑगष्ट ते नोव्हेंबर	95	5
38	कुळा	पंचांग	बाराही महिने	45	55
39	कोयार भाजी	मूळ,पान	जून	95	5
40	करू	साल	बाराही महिने	95	5
41	खैर	साल	बाराही महिने	95	5
42	कोजूब	साल,मूळ	बाराही महिने	95	5
43	खोबरवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
44	गराडी	साल,पान	बाराही महिने	95	5
45	गवती चाय	पंचांग	बाराही महिने	95	5
46	गुळवेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
47	घंटा	फळ	बाराही महिने	95	5
48	घोटी	फळ	बाराही महिने	95	5
49	चिकना	पंचांग	बाराही महिने	95	5
50	भूतगांजा	बीज	जून नोव्हेंबर	95	5
51	जोन्दुरली	पंचांग	बाराही महिने	95	5
52	डिकेमाली	डींक	डिसेम्बर ते मार्च	95	5
53	देन्डोरा	पंचांग	ऑगष्ट ते डिसेम्बर	95	5
54	डोर्ली वांगा	पंचांग	नोव्हेंबर ते मार्च	95	5
55	तुळशी	पंचांग	बाराही महिने	95	5
56	तेंदू	पान	बाराही महिने	95	5
57	तेल दोडका	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
58	दुर्वा	पंचांग	बाराही महिने	95	5
59	देव तरोटा	पंचांग	जून ते नोव्हेंबर	95	5
60	धावळा	साल	बाराही महिने	95	5
61	धोबा	पान	बाराही महिने	95	5

62	निर्गुंडी	फळ	बाराही महिने	95	5
63	पडोरा	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
64	परसोड	बीज	जून ते डिसेम्बर	95	5
65	पळस	मूळ,बी,साल	जून ते डिसेम्बर	95	5
66	पळसवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
67	पातुरवेल	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
68	बहावा	फुल	जून ते डिसेम्बर	95	5
69	बेल	पंचांग	बाराही महिने	95	5
70	बिबा	फळ	बाराही महिने	95	5
71	बेसवेल	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
72	बोर	साल,फळ	बाराही महिने	95	5
73	माका	साल	बाराही महिने	95	5
74	भेरा	पान	बाराही महिने	95	5
75	मालकांगुनी	पंचांग	जून ते डिसेम्बर	95	5
76	माहूर	साल	बाराही महिने	95	5
77	मुंगना	पंचांग	बाराही महिने	5	95
78	सात्या	पंचांग	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
79	रान केळी	पान,फळ	ऑगष्ट ते ऑक्टोंबर	95	5
80	रानझेंडू	फळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
81	रानभेंडी	मूळ	जून ते डिसेम्बर	95	5
82	रिठा	साल	बाराही महिने	95	5
83	रान हळद	कांदा	जून ते डिसेम्बर	95	5
84	रुई	पंचांग	बाराही महिने	95	5
85	रोहन	साल	बाराही महिने	95	5
86	लाजाळू	मूळ	बाराही महिने	95	5
87	लालगुंजा	पंचांग	जून ते मार्च	95	5

88	**लेन्जा**	**साल**	बाराही महिने	95	5
89	**लोगडी**	**फळ**	बाराही महिने	95	5
90	**वड**	**फळ,साल,मूळ**	बाराही महिने	95	5

3.9 वनस्पती वापर तपशील

पत्रक 9 (इतर)

क्र.	**उत्पादित वनउपज**		**हंगाम आणि कालावधी**	**सहभागी कुटुंबांची संख्या**	**प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण**	
	वनस्पतीचे नाव	**वनस्पतीचा भाग**			समुदायीक क्षेत्रातून	इतर वन क्षेत्रातून

3.10 समुदायाने विक्रीसाठी जमा केलेल्या वनउपजचे विश्लेषण

क्र.	वनउपजचे नाव	वनउपज संग्रहाचे हंगाम आणि कालावधी	सहभागी कुटुंबांची संख्या	वनउपज विक्रीचे हंगाम आणि कालावधी	प्रति हंगाम सरासरी गोळा केलेले प्रमाण	वनउपजचे सरासरी बाजार किमत	मूल्य वृद्धी	विक्रीची जागा	समुदायीक क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण	इतर वन क्षेत्रातून गोला केलेले प्रमाण
1	मोह	फेब्रुवारी ते मार्च	53	एप्रिल ते मे	५ क्विंटल	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
2	चार	एप्रिल	30	मे	२५ किलो	१९०		फिरते व्यापारी	१००%	
3	तेंदू	मे	53	मे	१०० मुडके एक व्यक्ती			फिरते व्यापारी	९०%	10%
4	तरोटा	नोव्हेंबर ते डिसेम्बर	10	डिसेम्बर	6 किलो	२५		फिरते व्यापारी	७०%	४०%
5	चिंच	मे	12	जून	20 किलो	35		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
6	टोरी	जून	53	जून	४० किलो	२५		फिरते व्यापारी	५०%	५०%
7	बेहडा	जानेवारी ते मार्च	20	मार्च	४० किलो	7		फिरते व्यापारी	१००%	
8	झाडणी	डिसेंबर	15	फेब्रुवारी	40 डोई	20		फिरते व्यापारी	१००%	

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4. ग्रामसभा सक्षमीकरण

4.1 हक्क :- बंधने, कर्तव्य व नियमांचे पालन केल्यास खालील हक्क राहतील.

१) गौणउपज वापराचे
२) मत्स्य व्यवसाय करण्याचे
३) इमारत लाकूड वापरण्याचे
४) खनिज वापराचे
५) पाणीसाठे वापरण्याचे
६) संस्कृती जोपासण्याचे

4.2 नियम

(A) जंगल गस्तीचे नियम :

1) व्यक्तींच्या यादी नुसार गावातील एकूण घरांपैकी 3 घर मिळून तिघे जण गस्तीवर जातील.
2) तिघे जण तीन दिवस जातील. परंतु याच अर्थ एकटा जर एकच दिवस गेला तर होईल असे समजू नये.
3) जाण्याआधी ऑफिस मध्ये जाऊन गस्ती बुकवर सही मारणे आवश्यक असेल. तसेच वापस आल्यानंतर सुद्धा सही मारावी.
4) गस्तीवर जाण्यास अडचण असेल तर किमान दोन दिवसा आधी सांगावे, अथवा वेळेवर माहिती दिल्यास त्याच्या ठिकाणी कुणी जाणार असेल तर तो स्वतः कुणाला तरी तयार करील.
5) गस्तीवर जाण्यास अडचण असल्यास कोणीतरी दुसरा व्यक्ती पाठवावे किंवा ग्रामसभेने पाठविलेल्या व्यक्तीला त्याची त्या दिवशीची रोजी म्हणून 300 रुपये द्यावे लागतील.
6) आज पाळी असून मी काही कारणाने आज न जाता उद्या जाईन असे असल्यास तसे वेळेवर सांगता येणार नाही किंवा पाळीवर सोबत असणाऱ्यांना काही अडचण नसल्यास आपसात ठरवावे.
7) पाळीवर 2 व्यक्तीपेक्षा कमी जाता येणार नाही.
8) गस्तीवर असतांना जर कुणाला कोणत्याही प्रकारची हानी पोहचल्यास तुरंत सर्वांनी मिळून त्याला घरापर्यंत पोहचवावे. आणि वेळ बाकी असल्यास बाकीचे पुन्हा परत जावे.

(B) चराईचे नियम :

1) रोज रोज एकाच ठिकाणी चराई करण्यासाठी नेता येणार नाही
2) देवराई/पेनगेडा ठेवलेल्या जंगलात गुरे चारण्यास मनाई.
3) बाहेर गावातील लोकांना आपल्या हद्दीत गुरे चारू देण्यासाठी अगोदर पास काढणे आवश्यक आहे.
4) शेळ्याना चारा म्हणून कोणत्याही झाडाचे फांद्या तोडता येणार नाही.

(C) गौणवनोपज गोळा, विक्री आणि वापराचे नियम :

1)गावातील लोकांना निस्तार आणायचे असल्यास जगंलाती वाळलेले लाकूड आणावे.
2) ओले लाकूड तोडता येणार नाही.
3) जंगलातून गरजेपेक्षा जास्त निस्तार आणल्यास तो जप्त केले जाईल आणि तोच निस्तार दुसऱ्या गरजू व्यक्तीला दिले जाईल.
4) कोणाला लग्नासाठी वगैरे वनोपज जास्ती प्रमाणात लागत असल्यास तसे आधीच ग्रामसभेला कळवण्यात यावे.
5)ग्रामसभेला विचारल्या जगंलातून निस्तार आणू शकत नाही.
6) शिवरासाठी लाकूड तोडत असतांना आधी निस्तार बुकात संख्यांची नोंद करावी. व जेवढे लागतात तेवढेच तोडावे वाया जाऊ देऊ नये.
7) वासते आणतांना मोठे झालेले वासते आणू नये. असे आढळल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(D) बाहेरील व्यक्तीसाठी नियम :

1) ग्रामसभेतून पास काढल्याशिवाय जंगलातून काहीही नेता येणार नाही.
2) तेंदू सारखे वनोपज न्यायचे असल्यास ते तोडून आमच्या ग्रामसभेतच त्याची विक्री करावी लागेल.
3) मोह फुल गोळा करत असताना त्या झाडाखाली आग लावता येणार नाही
4) बाहेरील व्यक्ती पास घेऊन सुद्धा असेल तरी त्याला माचीस घेऊन जंगलात जाता येणार नाही.
5) जंगलात आल्यानंतर पास असूनही कोणतीही वनस्पती व्यर्थ तोडल्यास दंडात्मक कार्यवाही होईल.

(E) पेनागेडा असल्यास त्या संबंधी नियम :

ग्रामसभा निमनवाडाला पेनगेडा नाही आहे

(F) इतर ग्रामसभाशी संबंध ;

गावाजवळ असलेले सर्व ग्रामसभा एकत्र मिळून तेंदू लिलावसारख्या प्रक्रियेत सहभाग घेतात. एखाद्या गावाला काही अडचण किंवा फसवणूक झाल्यास ते आधी आपल्या जवळच्या ग्रामसभाशी चर्चा करून नंतर महासंघमध्ये विषय मांडतात.

(G) बँक खाते संबंधी नियम :

1) कोणालाही पैशाची देवाण घेवाण करत असताना त्याची पावती देने आणि घेणे बंधनकारक राहील.
2) झालेल्या खर्चाचा तपशील दर महिन्याच्या 1 तारखेला दाखविणे बंधनकारक राहील.
3) आर्थिक व्यवहार शक्य तो ऑनलाइन पद्धतीनेच करावा.
4) कोणतीही मोठी रक्कम देवाण घेवाण करायची असल्यास त्याआधी ग्रामसभेची परवानगी घेणे आवश्यक असेल.
5) ग्रामसभेचे पैसे कुंत्याही व्यक्तीला व्यक्तिगत देता येणार नाही.

(H) आर्थिक व्यवहाराचे हिशोब ठेवण्याचे नियम :

1) दर महिन्याच्या 1 तारखेला झालेल्या खर्चाचा तपशील ग्रामसभेपुढे मांडावे.
2) हिशोब मागाची जबाबदारी ही गावातील प्रत्येक व्यक्तीची असेल.
3) कुणाला हिशोबामध्ये काही घोळ वाटत असेल तर तसे सरळ ग्रामसभेमध्ये मांडावे.
4) हिशोब मागत असताना कोणत्याही वेळी किंवा कुठेही हिशोब मागता येणार नाही फक्त ग्रामसभेत किंवा हिशोबाच्या दिवशीच मागता येईल.

(I) लेखापरीक्षण अथवा ऑडीट बाबत नियम:

1) कोणत्या ठिकाणी किती कर बसते आहे. मग त्या वस्तूची गरज आपल्याला आहे किंवा नाही यावर विचार करावे.
2) जे काही कर असेल ते नियमानुसार भरावे.

5 शासकीय योजना

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बॉँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बॉँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बॉँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr

42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		

86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्डाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC

174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				

196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल * समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		

218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्री निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Ailed		
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC

240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				
258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाऊंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
15	व्यक्तींसाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंधांचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
16	व्यक्तींसाठी पेबल पॅरीफेरल / फार्म / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
17	व्यक्तींसाठी स्टोन पेरिफेरी / शेती / फील्ड बंधारे बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
18	व्यक्तींसाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
19	व्यक्तींसाठी पेबल कॉन्टूर बांधाचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
20	व्यक्तींसाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
21	व्यक्तींसाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
22	व्यक्तींसाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
23	व्यक्तींसाठी स्टोन ग्रेड्ड बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
117	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
118	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवर बागायती वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
119	व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
120	किनारपट्टीवर व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
121	विखुरलेल्या रेषेच्या वृक्षारोपण व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्ष	B	NRM	PLNT	Agri/flied		
122	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
123	व्यक्तींसाठी किनारपट्टीवरील रेषेखालील वृक्षारोपण व वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Alied		
124	व्यक्तींसाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमीचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / flied		
125	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
126	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची लागवड लाइन	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
127	व्यक्तींसाठी शेतात बागायती वृक्षांचे रोपण करणे	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
128	व्यक्तींसाठी बागायती वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
129	व्यक्तींसाठी शेतात शेती वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
130	व्यर्थभूमीत व्यक्तींसाठी शेती वनीकरण वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Aiied		
131	व्यक्तींसाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
132	व्यर्थभूमींमध्ये व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्षांचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
133	व्यक्तींसाठी शेतात रेशीम लागवडीच्या झाडाचे वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
134	व्यक्तींसाठी व्यर्थभूमींमध्ये रेशीम लागवड करणाऱ्या वृक्षांची लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		

135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Ailed	Water	Drainage
137	व्यक्तींसाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
138	व्यक्तींसाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri / Aiied		
168	व्यक्तींसाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन पडीक जमिनींचे वनीकरण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
175	व्यक्तींसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
232	वैयक्तिक स्तरावरील बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied		
233	वैयक्तिकरित्या अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied		
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
243	वैयक्तिकरित्या अझर * लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
246	लिक्विड बायोमॅन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
3	समाजासाठी अंगणवाडी इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
4	समाजासाठी ग्रामपंचायत पंचायत भवन इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
5	समुदायासाठी अन्नधान्य साठवण इमारतीचे बांधकाम	D	Non-NRM		Agri/Allied		
6	समुदायासाठी किचन शेड इमारत बांधकाम	D	Non-NRM				
7	समाजासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारत बांधणे	D	Non-NRM				
8	समाजासाठी अंगणवाडी इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
9	समाजासाठी ग्रामपंचायत / पंचायत भवन इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
10	समुदायासाठी धान्य साठवण इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
11	समुदायासाठी किचन शेड इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	C	Non-NRM				
12	समुदायासाठी भारत निर्माण सेवा केंद्र इमारतीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
24	समुदायासाठी मातीचे परिघ / शेती / फील्ड बंध बांधणे	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
25	समुदायासाठी पेबल परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
26	समुदायासाठी दगड परिघीय / शेत / फील्ड बाँडचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri /Allied		
27	समुदायासाठी मातीच्या समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
28	समुदायासाठी पेबल कॉन्टूर बांडचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
29	समुदायासाठी स्टोन समोच्च बंधाराचे बांधकाम	A	NRM	SWC			
30	समुदायासाठी मातीच्या दर्जाचे बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
31	समुदायासाठी पेबल ग्रेड केलेले बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
32	समुदायासाठी स्टोन ग्रेडड बंध बांधणे	A	NRM	SWC			
33	समुदायासाठी मातीच्या ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
34	समुदायासाठी पेबल ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
35	समुदायासाठी स्टोन ग्रेड बंधची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC			
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC

57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
58	समुदायासाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
59	व्यक्तींसाठी सिल्विपॅचर गवताच्या जागेचा विकास	B	NRM	LR	Agri / Allied		
60	वैयक्तिकरित्या निरुपयोगी जमिनीला आकार देणे जमीन सपाटीकरण करणे	B	NRM	LR	Agri / Allied		
62	समुदायासाठी निरुपयोगी भूमीचे सपाटीकरण / आकार देणे	A	NRM	LR	Agri / Allied		
63	समुदायासाठी चौर लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
64	समुदायासाठी फाईल लँडचा विकास	A	NRM	LR	Agri / Allied		
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
86	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	0	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
87	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट रचना बांधणे	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
88	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / ?died		
89	समुदायासाठी कंपोस्ट पिट स्ट्रक्चरचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Ailed		
90	समुदायासाठी वर्मी कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Aped		
91	समुदायासाठी NADEP कंपोस्ट संरचनेची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Sod Health	Agri/Allied		
92	समुदायासाठी बर्कले कंपोस्ट खड्ढ्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Solt Health	Agri/Allied		
93	समुदायासाठी कंपोस्ट खड्ढ्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
98	समुदायासाठी स्मशानभूमीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
99	स्मशानभूमीची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
100	समुदायासाठी कुलवर्ट / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सचे बांधकाम	D	Non-NRM				
101	समुदायासाठी गटार / क्रॉस ड्रेनेज स्ट्रक्चर्सची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
102	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षणासाठी स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
103	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
105	समुदायासाठी किनारपट्टी संरक्षण वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
106	समुदायासाठी इंटरमीडिएट आणि लिंक स्टॉर्म वॉटर ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
108	समुदायासाठी ओपन / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनचे बांधकाम	D	Non-NRM				
109	समुदायासाठी ओपेरी / कव्हर्ड ग्रे_ वॉटर / स्टॉर्म ड्रेनची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
115	समुदायासाठी फिश ड्राईंग यार्डसचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / flied		
116	समुदायासाठी फिश ड्रायिंग यार्डची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
139	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
140	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
141	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
142	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची सीमा रेषेत वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		

143	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची कालवा लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
144	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
145	समुदायासाठी वनीकरण वृक्षांच्या रोड साइड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
146	समुदायासाठी वनराई वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील रेषेच्या वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
147	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांची सीमा रेखा लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
148	समुदायासाठी निवारा बेल्ट वृक्षांचे रोड लाइन वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
149	समुदायासाठी किनार्यावरील निवारा बेल्ट वृक्षांच्या किनारपट्टीवरील वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
150	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात फळबागांच्या झाडाचे वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
151	समुदायासाठी बागायती झाडे किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
152	समुदायासाठी बागायती वृक्षांची फील्ड ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
153	समुदायासाठी बागायती झाडांची कचरा ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
154	समुदायाच्या शासकीय इमारतीत आवारात शेती वनीकरण वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
155	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
156	समुदायासाठी शेतात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
157	समुदायासाठी शेती वनीकरण वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक वृक्षारोपण	A	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
158	समुदायासाठी शासकीय आवारात वनीकरण वृक्षांचे रोपण	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
159	समुदायासाठी वनराई वृक्ष किनारपट्टीवर ब्लॉक लागवड	A	NAM	PLNT	Agri / Aiied		
160	समुदायासाठी शेतात वृक्षारोपण वृक्ष रोपणे	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
161	समुदायासाठी वनराई वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
162	समुदायासाठी शेतात रेशीम लागवड झाडाचे रोपण	B	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
163	समुदायासाठी रेशीम वृक्षांची कचरा ब्लॉक लागवड	B	NRM	PLNT	Agri/Ailed		
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Ailed	Water	Drainage
167	समुदायासाठी वनीकरण वृक्ष वापरुन किनारपट्टी वनीकरण बाजूने	A	NRM	PLNT	Agri / Ailed		
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
176	समुदायासाठी नर्सरी उभारणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
188	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाचे बांधकाम	D	Non-NRM				
189	समुदायासाठी स्थिरीकरण तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
192	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडचे बांधकाम	D	Non-NRM				
193	समुदायासाठी रेव रस्ते रस्ते तयार करणे	0	Non-NRM				
194	समुदायासाठी आंतर-लॉकिंग सिमेंट ब्लॉकलेटिल्स रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				
195	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
196	समुदायासाठी मिट्टी मुर्रम रस्ते तयार करणे	D	Non-NRM				

197	समुदायासाठी रस्ते खरंजा (वीट: दगड) बांधकाम	D	Non-NRtvt				
198	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांचे बांधकाम	D	Non-NRM				
199	समुदायासाठी बिटुमेन टॉप रोडची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
200	समुदायासाठी खडी रस्ता रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
201	आंतर-लॉकिंग सिमेंटची दुरुस्ती व देखभाल समुदायासाठी माइट्स रोड	D	Non-NRM				
202	समुदायासाठी डब्ल्यूबीएम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	0	Non-NRM				
203	समुदायासाठी पुदीना मुर्रम रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
204	खरंजा (बीएनसीक / स्टोन) रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
205	समुदायासाठी सिमेंट काँक्रीट रस्त्यांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
215	समुदायासाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
216	समुदायासाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
217	समुदायासाठी पिगीरी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
218	समुदायासाठी पोल्ट्री निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Mind		
219	समुदायासाठी गुरांच्या निवारा दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / Ailed		
220	समुदायासाठी बकरी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Mind		
221	समुदायासाठी पिग्गी निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	I)	Non-NRM		Agri / flied		
222	समुदायासाठी पोल्ट्री शेल्टरची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / flied		
223	समुदायासाठी सोकेज वाहिनीचे बांधकाम	D	Non-NRM				
225	समुदायासाठी भिजवलेल्या खड्ड्याचे बांधकाम	I)	Non-NRM				
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC

228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
234	समुदायासाठी लेव्हल बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
235	समुदायासाठी अपलँड बेंच टेरेस टेरेस बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Ailed		
237	समाजासाठी अंगणवाडी मल्टी युनिट टॉयलेट बांधणे	I)	Non-NRM				
238	शाळेसाठी मल्टी युनिट टॉयलेटचे बांधकाम	0	Non-NRM				
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
244	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधा	B	Non-NRM		Agri / Allied		
245	समाजासाठी अझोला लागवडीसाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Ailed		
248	समुदायासाठी पायाभूत सुविधा लिक्विड बायोमॅन्युअरचे बांधकाम	B	Non•NRM		Agri / Allied		
249	लिक्विड बायोमॅन्युअर फॉर समुदायासाठी पायाभूत सुविधांची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM		Agri / Allied		
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR
251	समुदायासाठी बंधारा बांधणे	D	Non-NRM				
252	समाजासाठी ग्रामीण / ग्रामीण हाट बांधणे	D	Non-NRM				
253	समुदायासाठी गाव / ग्रामीण हॅटची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
254	समुदायासाठी चक्रीवादळ निवारा बांधकाम	D	Non-NRM				
255	समुदायासाठी चक्रीवादळाच्या निवाराची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non•NRM				
256	समुदायासाठी प्ले फील्डचे बांधकाम	D	Non-NRM				
257	समुदायासाठी प्ले फील्डची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	Non-NRM				

258	समुदायासाठी सरकारी शाळांसाठी कंपाउंड वॉल बांधणे	D	Non-NRM				
259	समुदायाच्या सरकारी शाळांच्या कंपाऊंड वॉलची दुरुस्ती व देखभाल	D	Non-NRM				
260	समुदायासाठी बांधकाम साहित्याचे उत्पादन	D	Non-NRM				

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
13	गटांसाठी कृषी उत्पन्न साठवण इमारत बांधकाम	C	Non-NRM		Agri / Allied		
14	गटांसाठी बचत गट / फेडरेशन बिल्डिंगचे बांधकाम	D	Non-NRM				
67	गटांकरिता उपजीविकेच्या कार्यासाठी वर्कशेडचे बांधकाम	C	Non-NRM				
94	गटांसाठी वर्मी कंपोस्ट रचना	C	NRM	Soil Health	Agri / Alied		
95	गटांसाठी एनएडीईपी कंपोस्ट रचना तयार करणे	C	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
96	गटांकरिता बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sol Health	Agri / Allied		
97	गटांसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	C	NRM	Sod Health	Agri / Allied		
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
177	गटांसाठी नर्सरी वाढवणे	B	NRM	PLNT	Agri / Allied		
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
247	गटांसाठी लिक्विड बायोमेंन्युअरसाठी पायाभूत सुविधा तयार करणे	C	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
1	व्यक्तींसाठी पीएमएवाय-जी हाऊस बिल्डिंगचे बांधकाम	B	Non-NRM				
2	व्यक्तींसाठी राज्य योजना घरे बांधणे	B	Non-NRM				
82	स्वतंत्र व्यक्तीसाठी कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
83	व्यक्तीसाठी वर्मी कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
84	वैयक्तिकरित्या nadep कंपोस्ट रचनेचे बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
85	वैयक्तिकरित्या बर्कले कंपोस्ट पिट बांधकाम	D	NRM	Soil Health	Agri / Allied		
114	वैयक्तिकरित्या फिश ड्रायिंग यार्ड्सचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Alied		
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
211	व्यक्तींसाठी गुरेढोरे निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
212	व्यक्तींसाठी शेळी निवारा बांधणे	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
213	व्यक्तींसाठी पिग्गी निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
214	व्यक्तींसाठी पोल्ट्री पशुधन निवारा बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Ailed		
224	व्यक्तीसाठी सोक पिट बांधकाम	I)	Non-NRM				
236	वैयक्तिक एकेरी शौचालयाचे बांधकाम	0	Non-NRM				
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
246	लिक्विड बायोमेंन्युअरसाठी व्यक्तींसाठी पायाभूत सुविधांचे बांधकाम	B	Non-NRM		Agri / Allied		

Sl. No.	Works	Master tategory	NRM/Non NRM	NRM subcategories	Agri & Allied	Water Related	Water Sub-categories
36	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
37	समुदायासाठी वितरक कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
38	समुदायासाठी किरकोळ कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
39	समुदायासाठी उप-गौण कालवा बांधणे	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
40	समुदायासाठी वॉटरकोर्स/जलमार्ग बांधणे	B	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
41	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
42	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
43	समुदायासाठी लघु कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
44	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
45	समुदायासाठी वॉटरकोर्सेस कालव्याचे अस्तरीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
46	समुदायासाठी फीडर कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
47	समुदायासाठी वितरक कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
48	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
49	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याचे नूतनीकरण	A	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
50	समुदायासाठी फीडर कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
51	समुदायासाठी वितरण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
52	समुदायासाठी किरकोळ कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
53	समुदायासाठी उप-गौण कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri/ Allied	Water	Irr
54	समुदायासाठी जलवाहिनी कालव्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
55	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे बांधकाम	D	NRM	SWC		Water	SWC
56	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलचे नूतनीकरण	D	NRM	SWC		Water	SWC
57	समुदायासाठी पूर / डायव्हर्शन चॅनेलची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		Water	SWC
61	व्यक्तींसाठी चौर किंवा जलयुक्त भागांचे गटारे जमीन	B	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
65	कम्युनिटी जलयुक्त भूमीचे पुनर्वसन	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
66	कम्युनिटी जलयुक्त जमीन निचरा	A	NRM	Drainage	Agri / Allied	Water	Drainage
68	व्यक्तींसाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
69	व्यक्तींसाठी मातीचा ॲनिकट धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
70	व्यक्तींसाठी बोल्डर धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
71	प्रत्येक व्यक्तीसाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
72	व्यक्तींसाठी गॅबियन धरण बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
73	समुदायासाठी ब्रशवुड धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
74	समुदायासाठी माती चेक धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
75	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
76	समुदायासाठी चिनाई / सीसी धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
77	समुदायासाठी गॅबियन धरण बांधणे	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
78	समुदायासाठी मातीच्या धरण दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
79	समुदायासाठी बोल्डर चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	0	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
80	समुदायासाठी चिनाई / सीसी चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
81	समुदायासाठी गॅबियन चेक धरणाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
104	समुदायासाठी डायव्हर्शन स्टॉर्म वॉटर ड्रेनचे बांधकाम	D	NRM	SWC	Agri / Aided	water	SWC
107	समुदायासाठी डायव्हर्शन वादळ पाणी नाल्याची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC

110	व्यक्तींसाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
111	समुदायासाठी सिंचन ओपन वेलचे बांधकाम	A	NRM	Irr	Agri / Alied	Water	Irr
112	समुदायासाठी सिंचन मुक्त WI च्या पॅरापेट 8 प्लॅटफॉर्मची दुरुस्ती व देखभाल	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
113	गटांसाठी सिंचन ओपन वेल बांधणे	A	NRM	Irr	Agri / flied	Water	Irr
135	व्यक्तींसाठी शेतात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक वृक्षारोपण	B	NRM	Drainage	Agri / Alied	Water	Drainage
136	वैयक्तिकरित्या बायोड्रेनेज वृक्षांची कचराभूमी ब्लॉक लागवड	B	NRM	Drainage	Agri/Alied	Water	Drainage
164	समुदायासाठी शासकीय इमारतीत आवारात बायोड्रेनेज वृक्षांची रोख लागवड	D	NRM	Drainage	Agri / Alied	Water	Drainage
165	समुदायासाठी शेतात जैव जलवाहिन्या रोपांची रोख लागवड	0	FIRM	Drainage	Agri / Alied	Water	Drainage
166	समुदायासाठी पडीक प्रदेशात बायोड्रेनेज वृक्षांचे ब्लॉक लावणी	D	NRM	Drainage	Agri / Aled	Water	Drainage
169	व्यक्तींसाठी मातीच्या गुली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Alied	water	SWC
170	व्यक्तींसाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगचे बांधकाम	B	NRM	SWC	Agri / Aiied	water	SWC
171	समुदायासाठी मातीच्या गली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
172	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गुली प्लगचे बांधकाम	A	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
173	समुदायासाठी मातीच्या गुली प्लगची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
174	समुदायासाठी स्टोन बोल्डर गल्ली प्लगची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri/Allied	water	SWC
178	व्यक्तींसाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
179	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
180	समुदायासाठी मिनी पाझर तलावाची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
181	व्यक्तींसाठी शेत तलावाचे बांधकाम	B	NRM	Irr	Agri / Allied	Water	Irr
182	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव बांधणे	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
183	सामुदायिक पाणी साठवण तलावाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
184	समुदायासाठी मत्स्य पालन तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
185	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांची दुरुस्ती व देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
186	समुदायासाठी मत्स्यपालनाचे तलाव नूतनीकरण	B	NRM	SWC	Agri / Allied	water	SWC
187	समुदायासाठी सामुदायिक पाणी साठवण तलावांचे नूतनीकरण	A	NRM	SWC		water	SWC
190	व्यक्तींसाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	B	NRM	GWR		Water	GWR
191	समुदायासाठी रिचार्ज खड्डे तयार करणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
206	बोरवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिल्टर बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
207	ओपनवेल रिचार्जसाठी वैयक्तिक साठी वाळू फिटरचे बांधकाम	B	NRM	GWR		Water	GWR
208	समुदायासाठी बोअरवेल रिचार्जसाठी वाळू फिटरचे बांधकाम	A	NRM	GWR		Water	GWR
209	समुदायासाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
210	गटांसाठी ओपन वेल रिचार्जसाठी वाळू फिल्टर बनविणे	A	NRM	GWR		Water	GWR
226	वायर क्रेट (गॅबियन) बांधकामासाठी समुदायासाठी	I)	NRM	SWC		water	SWC
227	समुदायासाठी स्टोन स्परचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
228	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरचे बांधकाम	D	NRM	SWC		water	SWC
229	समुदायासाठी वायर क्रेट (गॅबियन) स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	D	NRM	SWC		water	SWC
230	समुदायासाठी स्टोन स्परची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
231	समुदायासाठी मातीच्या स्पूरची दुरुस्ती आणि देखभाल	0	NRM	SWC		water	SWC
239	स्वतंत्ररित्या खचलेल्या खाईचे बांधकाम	B	NRM	SWC		water	SWC
240	समुदायासाठी रखडलेली खंदक खाईचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
241	समुदायासाठी सतत समोच्च खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
242	समुदायासाठी जल शोषण खंदक खंदकाचे बांधकाम	A	NRM	SWC		water	SWC
250	समुदायासाठी भूमिगत डायक्सचे बांधकाम	A	NMI	GWR		Water	GWR

6. गौण वनउपज आधारित उपजीविका कार्यक्रम

अ.क्र	कार्य
1	गौण उपजांचे मूल्यवर्धन करणे साठी प्रशिक्षण.
2	मध संकलन, विक्री व अहिंसक पद्धत प्रशिक्षण.
3	मोह मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
4	चार मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
5	जांभूळ मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
6	बांबू मूल्यवर्धन व विक्री प्रशिक्षण
7	इतर गौण उपजांचे शाश्वत पद्धतीने वापर करण्या संबंधी प्रशिक्षण.

7 . परिशिष्ट

7.1 वनक्षेत्राचा नकाशा (वन विभाग):- परिशिष्ट- 1

7.2 सिमांकित सामुहिक वनहक्क क्षेत्राचा नकाशा (GPS):- परिशिष्ट- 2

7.3 भूभाग नजरी नकाशे:- परिशिष्ट- 3

7.4 वनस्पती उपलब्धता

क्र.	वनस्पतीचे मराठी नाव	वनस्पतीचे स्तानिक नाव	शास्त्रिय नाव	वनस्पतीचा प्रकार	अधिवास	उपलब्धता (भरपूर,मध्यम,

						कमी, खूप कमी)
1	Moha (मोहा)	ईरपी	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	भरपूर
2	अंजन (अर्जुन)	मंगी	Hardwickia binata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
3	आंबा	मरका	Mangifera indica	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
4	आपटा	चेहरा	Bauhinia racemosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
5	आवळा	नली	Phyllanthus emblica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
6	इंद्रावन	अळजाल तोंडा	Trichosanthes tricuspidata	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	खूप कमी
7	उंबर	तोया	Ficus racemosa	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
8	उतरणवेल	उतरणतोंडा	Pergularia daemia	वेली	शेती ,वस्ती	कमी
9	ऐन	मरदी	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
10	कचरकांदे	सिलामाट्टी	Actinoscirpus grossus	कंद		कमी
11	कडुनिंब	कयानिबं	Azadirachta indica	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
12	करंजी	गरांज	Millettia pinnata	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
13	करंब	मुंडी	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
14	करकरी	पोरापुंगार	Gloriosa superba	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
15	करू	ईतुम	Sterculia urens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	खूप कमी

16	कळूकांदे	कयमुलमाट्टी	Dioscorea bulbifera	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
17	कसई	कशी	Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
18	कसई	कशी	Bridelia retusa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
19	कांग्रेस गवत	काँग्रेस जाडी	Parthenium hysterophorus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
20	काकई	हाफावळमा	Ceriscoides turgida	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
21	काटेझेंडू	काटेझेंडू	Lepidagathis cristata	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
22	काटेसावरी	सावली मरा	Bombax ceiba	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
23	काट्टेतुवा	काट्टटेतुवा		झुडूप	शेती ,वस्ती	कमी
24	कारली	कारेला	Momordica charantia	वेली	शेती ,वस्ती	भरपूर
25	काळीजिल्लबूल्ली	कारयाल जिल्बूली		जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
26	कींनी	किंनी	Albizia procera	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
27	कुंभी	कुमोड	Careya arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
28	कुत्री	हुची	Albizia odoratissima	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
29	कुसरगवत	हूकडाजाळी	Aristida funiculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
30	कुसरझाळण	कसुरजाळी	Aristida funiculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम

31	कूदूरशी	कल्लओड चा	Bridelia hamiltoniana	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
32	कूळा	पालोळ	Holarrhena pubescens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
33	केळी	केळी	Musa paradisiaca	शाक	वस्ती	कमी
34	कोंबडा	फुकुरडा	Celosia argentea	शाक	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
35	कोकोबा	कोकोबापुं गार		कंद		कमी
36	कोजुब	कोसुम	Schleichera oleosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
37	कोयार	कोवडेल	Bauhinia purpurea	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
38	कोरटी	कोरटी	Hygrophila auriculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
39	खडशेंग	कील्लाफडे क		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	खूप कमी
40	खराटा	खराटी	Sida acuta	झुडूप		कमी
41	खवशखुरी	तावि	Mucuna pruriens	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	कमी
42	खैर	खैरी	Acacia catechu	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
43	खोबरवेल	खोबरावेली	Hemidesmus indicus	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
44	गराडी	ओळचा	Cleistanthus collinus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
45	गव्हूवेल	डाहोडतोंड डा		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
46	गिरची	गिरची	Casearia graveolens	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
47	गुंजावेल	कोंडाभुसा	Abrus precatorius	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
48	गुचीवळी	गुचीवळी		शाक	शेती ,वस्ती	खूप कमी

49	गोंगल	गोगुम	Cochlospermum religiosum	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
50	गोडुरली	गोडरी	Sphaeranthus indicus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
51	घोगर	कल्लमोडया	Gardenia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
52	चार	रेखा	Buchanania cochinchinensis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
53	चिंच	हिता	Tamarindus indica	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
54	चिकना	हुची	Ageratum conyzoides	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
55	चिचवा	चिचवा	Albizia odoratissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
56	चिपळी	चिपळी	Alysicarpus vaginalis	शाक	मध्यम जंगल, दाट जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
57	चिलाटी	हिकुमजप्पी	Acacia pennata	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	मध्यम
58	चीचोळाभाजी	चीचोळाभाजी	Oxalis corniculata	शाक	शेती , नदीच्या काठावर	कमी
59	चीतरूक	चीतरूक	Plumbago zeylanica	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
60	चौधार	चौधर		झुडूप	शेती ,वस्ती	खूप कमी
61	जांभ	जामी	Psidium guajava	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
62	जिल्लबुल्ली	जिल्लबूल्ली	Getonia floribunda	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
63	जोंदुरली	सुरपेला	Antidesma ghaesembilla	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
64	डुक्करकांदे	पदमाट्टी	Dioscorea pentaphylla	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	खूप कमी
65	डेंडरी	डेंडरी	Bauhinia roxburghiana	शाक	शेती ,वस्ती	भरपूर

66	ढीवरवेल	ढीवरवेली		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
67	ढोटकेल	ढोटोतोंडा		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
68	तटु	तटू	Oroxylum indicum	वृक्ष	वस्ती, शेती	खूप कमी
69	तरोठा	चरोटा	Cassia tora	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
70	ताड	ताडी	Borassus flabellifer	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
71	तिवस	तिवसा	Ougenia dalbergiodes	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
72	तीळ	नूंग	Seasa indicum	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
73	तेंदु	तुमीर	Diospyros melanoxylon	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर,वस्ती	भरपूर
74	दाबनगवत	खारजाळी		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर, शेती	कमी
75	दिवाळी	हियादेव	Tephrosia purpurea	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
76	दुधवेल	हाचेर	Pergularia daemia	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
77	दुबारी	दुबारी	Cynodon dactylon	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	भरपूर
78	देव येरोणी	खोप्पाहुरे		जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
79	दोंडका	तोडका	Luffa cylindrica	वेली	वस्ती, शेती	मध्यम
80	धामण	केहला	Grewia tilaefolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
81	धावडा	वळमा	Anogeissus latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर

82	नागधवना	कोहटानखुरशी	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
83	निंबु	निंबु	Citrus limon	झुडूप	वस्ती	कमी
84	परस	मुराड	Butea monosperma	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
85	परसळ(देवधान)	हादा	Oryza rufipogon	शाक		मध्यम
86	पलंग	गूठामरदी	Hymendictyon obovaty	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
87	पाकडी	पाकडीजप्पी	Ficus amplissima	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
88	पाकळी	पिपीळ	Ficus amplissima	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
89	पातुरभाजी	मीरगाळभाजी	Alternanthera sessilis	शाक	शेती , नदीच्या काठावर, विरळ जंगल, मध्यम जंगल, दाट जंगल	भरपूर
90	पार्सल वेल	पारसेलतोंडा	Holostemma ada-kodien	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
91	पिंपळ	आली	Ficus religiosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर,वस्ती	कमी
92	पीपोंडी	कोंदाजप्पी	Phyllanthus reticulatus	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
93	बाहवा	रेला	Cassia fistula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
94	बिजा	वेंगोर	Pterocarpus marsupium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
95	बिजा	वेंगोर	Pterocarpus marsupium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
96	बिबा	कोहका	Semecarpus anacardium	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी

97	बिलोना	बीलायखोजी	Ipomoea pes-tigridis	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, शेती , विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
98	बेल	माहका	Aegle marmelos	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
99	बेहडा	ताहका	Terminalia bellirica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
100	बोत्ति	बोत्ति	Eriolaena quinquelocularis	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	खूप कमी
101	बोदेला	बोदेला	Cucumis melo	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
102	बोर	रेंगा	Ziziphus mauritiana	वृक्ष	शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
103	भारकड	बोंबलाकुवे	Maytenus senegalensis	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
104	भुईनिब	भुईनीबु	Andrographis paniculata	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
105	भूईआवळा	गेडानली	Phyllanthus amarus	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
106	भूतगांझा	भुतगाझा	Hyptis saveolens	शाक	नदीच्या काठावर, शेती , विरळ जंगल, मध्यम जंगल,वस्ती, दाट जंगल	मध्यम
107	भोवरा	गणेरी	Dalbergia latifolia	वेली	शेती ,वस्ती	कमी
108	मटाळू	कायामाट्टी	Dioscorea bulbifera	वेली	शेती ,वस्ती	कमी
109	मश्या	मश्या	Dalbergia latifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
110	मारभत(सत्तावरी)	खेदावरी	Asparagus racemosus	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
111	मालकामुणी	वरडुलजप्पी	Celastrus paniculatus	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
112	माहूरवेल	पाहुरजप्पी	Bauhinia vahlii	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
113	मुळा	मुला	Raphanus sativus	कंद	शेती	कमी

114	मूंगना	मुरंगा	Moringa oleifera	वृक्ष	वस्ती, शेती	कमी
115	मूरढशेंग	आटया	Helicteres isora	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
116	मेडशिंग	डोकेमरा	Dolichandrone falcata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
117	मोका	पढरी	Schrebera swietenioides	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
118	मोवई	गुपीळ	Lannea coromandelica	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
119	मोहा	ईरपी	Madhuca longifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती	भरपूर
120	येन	मरदी	Terminalia tomentosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
121	येरोणी	हूरे	Ziziphus oenoplia	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
122	रांजी(बांबू)	हीदी	Dendrocalamus strictus	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	खूप कमी
123	रानतीळ	गेडानूंग		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	खूप कमी
124	रानभेंडी	गेडाभेंडी	Abelmoschus sp	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
125	रिंगणी	रिंगणी	Solanum virginianum	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	कमी
126	रूई	रुई	Calotropis procera	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
127	रोहन	रोहळी	Soymida febrifuga	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
128	लाजाळू	लाजरी	Mimosa pudica	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
129	लेंजा	लेंजा	Litsea glutinosa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	खूप कमी

130	लेंडुली	गोडलकाया	Sphaeranthus indicus	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
131	लोकडी	लोखंडी	Ixora coccinea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
132	वड	बैरैल	Ficus bengalensis	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम
133	वराकली	वारकुला	Capparis zeylanica	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
134	वाल	जाटांग	Ficus bengalensis	वेली	शेती ,वस्ती	भरपूर
135	वावडींग	खोप्पादूल्ली	Emblia ribes	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	खूप कमी
136	वासंती वेल	जोडातोंडा		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
137	विकतेंदु	मुंजतुमीर	Diospyros oocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	कमी
138	वेलपरस	मुराडतोंडा	Butea superba	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
139	शीवन	खुरशी	Gmelina arborea	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
140	सफेद मुसळी	लोडगाभाजी	Chlorophytum tuberosum	शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
141	सागवन	तेका	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	भरपूर
142	सागवन	तेका	Tectona grandis	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
143	सालई	हाले	Boswellia serrata	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
144	सावा	कोदा		शाक	शेती	भरपूर
145	सिंद	सिंदी	Phoenix sylvestris	झुडूप	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	भरपूर
146	सिंदीझाड	सिंदीमरा	Phoenix sylvestris	वृक्ष	शेती ,वस्ती	मध्यम

147	सिताफळ	सिताफळ	Annona squamosa	वृक्ष	शेती ,वस्ती	कमी
148	सुंभगवत	नुलका		शाक	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
149	सुपारी कांदा	करवुलमाट्टी	Bombax ceiba	वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	कमी
150	सुफलशेंग	सुफुलशेंगा		वेली	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	मध्यम
151	सुर्यफुल	पोळदपूंगार	Helianthus annuus	शाक	शेती ,वस्ती	कमी
152	सुर्या	कळई	Xylia xylocarpa	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	भरपूर
153	सेवडोर	धोबीन	Dalbergia lanceolaria	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल	मध्यम
154	सेहना	पींळदेल	Lagerstroemia parviflora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती	मध्यम
155	हरतफरी	कोरप्पाभाजी	Olax scandens	जाळ खोडाची वेल	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	भरपूर
156	हरदुल्ली	बेसेमाटी	Cheilocostus speciosus	कंद	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती ,वस्ती, नदीच्या काठावर	मध्यम
157	हलदु	मठामुंडी	Mitragyna parvifolia	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, नदीच्या काठावर	मध्यम
158	हिरडा	करका	Terminalia chebula	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी
159	हीवर	हीवुर	Acacia leucophlora	वृक्ष	दाट जंगल, मध्यम जंगल, विरळ जंगल, शेती , नदीच्या काठावर	कमी

7.5 दुर्मिळ वनस्पतींची यादी

वनस्पतीचे नाव	आताची स्थिती	पूर्वीची स्थिती	आताच्या स्थितीचे कारण	आताची कृती

धान (गावरान बिज)	संपली	भरपूर	गावरान धान उत्पन्नासाठी कमी आहे.संक्रित बियाणे उत्पादन खर्च कमी येतो.व बियाणे कमी लागतो.उत्पन्न जास्त येतो.त्यामळे सर्व शेतकरी संक्रीत किंवा हायब्रीड बियाणे कडे वळले आणि गावरान बियाणे कडे दुर्लक्ष केले. त्यामुळे गावरान वाण पुर्ण नष्ट झाले.	मला वाटत नाही शेतकरी गावरान बियाणे कडे वळतील म्हणुन
मिरची (गावरान)	कमी	भरपूर	गावरान मिरची एकदा फुलते व एकदाच फळ येतों.उत्पन्न कमी होते.पण हायब्रीड मिरची सारखी फुलते व सारखी फळ धारणा होतो.त्यामुळे उत्पन्नात वाढ होते.म्हणुन शेतकरी गावरान मिरची सोडून हायब्रीड मिरची लागवड करतो.	कोणताही शेतकरी नुकसान करून गावरान मिरची पिकवणार नाही.अस मला वाटते.
चिल्ला	संपली	भरपूर	पुर्वी खेडेगावात तलावात नैसर्गिक रीत्या मच्छी राहत असे. ती मच्छी चिल्ला खात नसे, पण आता विलायती मासे सोडले जाते.ही मासे चिल्ला भरपूर खातो.त्यामुळे सर्व नष्ट झाला.	ग्रामसभा त्यावर उपाय करील.
मारबत(स्त त्तावरी)	कमी	मध्यम	सतावरी हे शा ॅक वनस्पती आहे.ती मे व जून महिन्यात पहिल्या पावसात उगवते.व जानेवारी ते फेब्रुवारीच्या दरम्यान फळ पिकतात.त्यामुळे ते बिज जमीनीवर पडुन राहतात.व जंगलाला आग मार्च महिन्यात लागते त्यामुळे बिजही पेटतो व रोपही वाळलेले असतो, त्यामुळे त्याचे कांदे ही जळतात.व सत्तावरी हे शक्ती वर्धक आहे.त्यामुळे लोक भरपूर प्रमाणात औषधी म्हणून उपयोग करतात.व ते शाश्वत पद्धतीने काढत नाही. त्यामुळे सत्तावरी कमी झाले.	ग्रामसभा लावण्याचे प्रयत्न करील.
कुसरगवत(झाडणी)	कमी	भरपूर	झाडणी गवत पुर्वी भरपूर प्रमाणात होते.पण जल, जंगल व जमीनचे	ग्रामसभा लावण्याचे प्रयत्न करील.

			अधिकार वनविभागाकडे होते.वनविभाग फक्त इमारती लाकडालाच देखभाल करत असत.बाकी गौण उपजकडे दुर्लक्ष करत असल्याने सर्व गौण वनोउपज नष्ट झाले. दरवर्षी वणवा लाग असे.व रोपवन तयार होत नसत.त्यामुळे झाडणी गवत कमी झाले.	
हिरडा	कमी	मध्यम	पुर्वी खेडेगावात मोठ्या प्रमाणात मादगी लोक कातडी काम करत होते. त्यामुळे कातडी कुजवण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात हिरडा वापरत होते.वनविभाग हिरडा जप्त केला जात असे, त्यामुळे हे लोक एक एक हिरडा गोळा करण्यापेक्षा एकदम झाडच तोडत होते.वनविभागाच्या भिती पोटी सर्व जंगल नष्ट झाले.	ग्रामसभा वनकार्याआयोजना तयार करून कोणते वृक्ष कमी झाले, ते सर्व वृक्ष लावण्याचे प्रयत्न करीत.
वावडींग	खूप कमी	मध्यम	वावडींग हे बाजारात मोठी मागणी होती.आणि वावडिंग जास्त जंगलातून आणावे लागत असे.व वनविभाग ते जप्त केले जात असे.जंगलातुन चोरून आणावं लागत असे. त्यामुळे चोरण्याचा चक्कर मध्ये ते झाडेच तोंडुन आणत असत. त्यामुळे वावडिंग कमी झाले.	ग्रामसभा जबाबदारीने नविन रोप तयार करून लागवड करण्यासाठी सक्षम आहे.
आवळा	खूप कमी	मध्यम	आवळाला बाजारात मोठी मागणी होती.आणि आवळा काढण्यासाठी लोकाना जंगलात जाऊन आणावे लागत असे.आणि कदाचित हे लोक वनविभागाच्या कर्मचारीला सापडले,तर आवळा ही जप्त करण्यात येत असे व दंडही वसूल केला जात असे.त्यामुळे लोक जंगलाचे चोर होते.त्यामुळे चोरवाटेने जाऊन झाडेच तोडत असत.त्यामुळे आवळा कमी झाले.	ग्रामसभा जबाबदारीने नविन रोप तयार करून नर्सरी लावणार आहे.

बांबू	खूप कमी	मध्यम	जंगलाचे अधिकार वनविभागाकडे होते.व स्थानिक लोकांना चोरा सारखे राहावे लागते होते. वनविभाग स्थानिक लोकांना परकीय वतनदारीत जिवन जगत आहे.असे वागणूक देत होते.त्यामुळे लोकांचे जंगलावरचे सर्व विश्र्वास तुटून पडला होता.आणि दर ४०वर्षानी बांबू ला कटींग पडत असतो.आणि बांबूची रांझी मरतो व बांबू चे नविन रोप तयार होतात. आणि दर वर्षी उन्हाळ्यात जंगलाला आग लागायची, आणि त्या आगीत रोप जळून नष्ट होत असत.त्यामुळे सर्व बांबू कमी कमी होत गेले.	वनविभाग जास्तीत जास्त इमारती लाकडालाच महत्त्व देत असे.गौण व इतर बाबी कडे दुर्लक्ष करत होते.त्यामुळे त्याना मागणी करुनही मिश्र रोपवन लावत होते.आता ग्रामसभा ज्या बाबी ची कमतरता आहे ते भरून काढल्या जातील.म्हणजे बांबूची लागवड केली जाईल.
चार	कमी	भरपूर	चार हे वृक्ष एकदम सरळ वाढतो.पुर्वी चार खाण्यापुरती वापरला जात होता. पण आज चारबियाना बाजारात मागणी असते.भावही चांगला मिळतो.आणि चारबिया जास्तीत जास्त महिला गोळा करतात. त्यामुळे महिला झाडावर चढून पाडत नाही.ते झाडाला दगळ आपटतात. त्यामुळे झाडाला इज्जा होतात.व झाडांची साल निघून नंतर झाड मरमरतो असा प्रकारे तारांचे झाड कमी झाले.	वन कार्याआयोजन तयार झाल्यावर माहित होईल.व काय नियोजन करावे ते त्याप्रमाणे ग्रामसभा जबाबदारीने काम करील.
करू	खूप कमी	मध्यम	करू चे झाडाला डिंक येतो,व इतर झाडाचे डिंक पेक्षा तिप्पट भाव करुच्या डिंकाला मिळत होते.म्हणुन लोक लोभापोटी करूच्या झाडाला कूराडीने खोल खोल घापी घालून. डींक काढत होते.त्यामुळे करूचे झाड खूप कमी झाले.	ग्रामसभा निर्णय घेवून रोपवाटिका तयार करून नर्सरी लावणार आहे.व शाश्वत पद्धतीने डिंक काढला जाणार.

7.6 वन्यजीव माहिती

पक्षी				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	कवळी	पुराल	Spilopelia senegalensis	मध्यम
2	कारगोच्छा	हाची	Dicrurus macrocerus	मध्यम
3	कावळा	कवराल	Corvus splendens	कमी
4	कोंबडी	तल्लुर	Gallus domesticus	भरपूर
5	खंड्या	कीरकाळ	Alcedo atthis	कमी
6	घार	मनहुळ्याल	Milvus migrans	कमी
7	घुबड	तोंडेपिटे	Otus bakkamoena	मध्यम
8	चंबारकुकडी	कुमानकुकडी	Centropus sinensis	कमी
9	चिमणी	कोळका पिटे	Passer domesticus	मध्यम
10	छोटा पोपट	हिळू	Psittacula krameri	मध्यम
11	टरको	कोवानकोर	Amaurornis phoenicurus	कमी
12	टिटवी	टीराल पिटे	Vanellus indicus	मध्यम
13	टीलटिल्या		Alcedo atthis	मध्यम
14	डोम कावळा		Corvus macrorhynchos	मध्यम
15	ढोकरी		Ardea purpurea	भरपूर
16	तितिर	किदेर	Francolinus pondicerianus	कमी
17	तिरचिमनी	इरपसळवे	Motacilla cineria	मध्यम
18	तिरचिमनी	इरपसळवे	Anthus similis	मध्यम
19	पाणकावळा		Phalacrocorax niger	मध्यम
20	पानकावळा		Addea alba	मध्यम
21	पिंजरा		Athene brama	मध्यम
22	पिवडा धोबी		Motacilla Flava	मध्यम
23	बारडा		Aythya fuligula	कमी
24	बुलबुल		Pycnonotus cafer	कमी
25	मोठा बगडा		Addea alba	कमी

26	मोठी धोबी		Motacilla maderaspatensis	कमी
27	मोठी पाणकवळी		Phalacrocorax carbo	कमी
28	मोर	मल	Pavo cristantus	कमी
29	लहान कावळा		Microcarbo niger	कमी
30	लावा	उती	Perdicula asiatica	मध्यम
31	वटवाघूळ	गेदे	Pteropus giganteus	मध्यम
32	सुतार	टोकटोकि/किदेर	Pileated woodpeeker	कमी
मधमाश्यांचे प्रकार व इतर कीटक				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	आग्या	आग्याल		मध्यम
2	दोटकेल	मस		मध्यम
3	मोहारू	काळाल		मध्यम
4	सातेळ	हुर्वे		
5	गोगलगाय	कोंडे	Julus carpathicus	भरपूर
6	घोडेला		Acridomorpha	भरपूर
7	घोली माशी	अंदार विसी	Tabanidae apulus	भरपूर
8	जेरु	ओंडे	Hirudo medicinalis	भरपूर
9	झुलीर	झुलीर	Periplaneta indica	भरपूर
10	टिकल्या पाकरु	धुमुस	Anthia sexguttata	भरपूर
11	तेलमुंगी	हुर्री	Solenopsis geminata	भरपूर
12	दामोळे	हलायकाको	Oecophylla smaragdina	भरपूर
13	पाणकिडा		Cnaphalicrocis medinalis	भरपूर
14	मधमाशी	विसी	Apis dorsata	मध्यम
15	लष्करी अळी	पुळीय	Spodoptera frugiperda	मध्यम
16	माकोडा	गोडे	Camponotus pennsylvanicus	भरपूर
17	माशी	विसी	Musca domestica	भरपूर
18	मोंगसा	नुसमे	Anopheles gambiae	भरपूर
19	लाल मुंगी	रेन्गाल पत्ते	Formica rufa	भरपूर

20	सोनपाखरू	भूंगरा	Sternocer sternicornis orientalis	कमी
21	काळी मुंगी	कार्यालपत्ते	Lasius niger	मध्यम
22	किरकिरी		Graptotettix guttatus	मध्यम
प्राणी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	आस्वल	अडजाल	Ursus thibetanus	कमी
2	कोल्हा	कोल्ह्याल	Hyaena hyaena	मध्यम
3	खवल्या मांजर	जाळूम	Pholidota	कमी
4	चितळ	चीतराल	Axis axis	मध्यम
5	डुक्कर	पदी	Nandus nandus	भरपूर
6	नीलगाय	माव	Boselaphus tragocamelus	मध्यम
7	म्हैस	बैसी	Bubalus bubalis	कमी
8	लांडगा		Canis aureus idicus	कमी
9	शेळी	हर्रे	Capra aegagrus hircus	मध्यम
10	सांबर	माव	Rusa unicolor	मध्यम
11	सारई	होई	Crested porcupine	मध्यम
12	बीबट	निराल/खड्या		कमी
13	माकड	मुंज्याल		मध्यम
14	रानडुक्कर	गेळा पदी		मध्यम
15	ससा	मोलोल		कमी
16	हरीण	कोटराल		कमी
17	बेलमांजर	बरेकाल		
18	घूस	गुंज		
सरपडणारे प्राणी				
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	एरम बैरम	आदरांग	Bungarus fasatus	कमी
2	कारेटा	कारेटाल	Iyeodon qulieus	कमी
3	गवाऱ्या नाग		Ophiophagus hannah	कमी

4	चिकल्या महाडोर	परपरबाटुम	Eelas carinatus	मध्यम
5	खेकडा		Garuga pinnata	मध्यम
6	डोकेला		Calotes versicolor	भरपूर
7	दांडे कारेटा		Bungrus caeruleus	मध्यम
8	गेरव्या	उन्डे	Helminthosporium oryzae	मध्यम
9	गोम	डेरगुल	Scolopendra gigantea	भरपूर
10	धामण	गोडे	Ptyas mucosa	भरपूर
11	धुरडी नाग		Oligodon arnensis	कमी
12	धोंड्या		Xenochrophis piseatar	मध्यम
13	धोंड्या		Tropidonophis	मध्यम
14	नाग		Naja naja	कमी
15	पाल	इजगुर	Hemidactylus frenatus	भरपूर
16	उद्बी	अलुम		
17	महाडोर	परबाटूम	Daboia ussscup	मध्यम
18	येल्या	वळयांज	Dendcelaphis tristis	कमी
19	वाश्या	पुस्या	Amehiesma stolatam	मध्यम
20	शिरुली	हुलाल	Eutropis carinata	मध्यम
		जलचर प्राणी		
अ.क्र.	**मराठी नाव**	**गोंडी नाव**	**शास्त्रीय नाव**	**प्रमाण**
1	काठवा	गटी	Mystus vittatus	मध्यम
2	कासव	हेमुल	Lissemys punctata	कमी
3	गोटेचाटी	कल्कोर्क्र	Garra mullya	मध्यम
4	बोठरू	बोटे	Channa punctata	भरपूर
5	वागूर	माळूम	Clarias batrachus	भरपूर
6	पेन वाउर	नारी	Macronathus pancalus	मध्यम
7	वावुर	नारी (चिखला)	Macrognathus guntheri	कमी
8	सरकारी वागूर	ढोर वागुर	Clarius gariepinus	कमी
9	सवडा	कात्या	Ompok bimaculatua	कमी

10	सवळा	काट्या	Wallago attu	कमी
11	खेकडा	केकळे		कमी
12	गोगलगाय	कोंडे		भरपूर
13	झिंगा	जत्ते		मध्यम
14	ढोरवाघुर	ढोरवागुर		कमी
15	पानकासव	येर्हेमुल		मध्यम
16	सारंगी	हिदाकि		कमी

7.7 खनिज

खनिज				
अ.क्र.	मराठी नाव	गोंडी नाव	शास्त्रीय नाव	प्रमाण
1	रेती	वारू		मध्यम
2	गिट्टी	कल्क(लहान)		कमी
3	काळादगड	कार्याल कल्क		भरपूर
4	चूनखडी	चूनखड्याल		कमी
5	मुरूम	मुरूम		मध्यम
6	लालमाती	रेन्गाल तोडई		भरपूर
7	रेताळमाती	वारवसी		कमी
8	काळीमाती	कार्याल तोडई		कमी

7.8 हंगामानुसार करावयाच्या कामाचे वेळापत्रक

अ.क्र.	कामाचे नाव	योजनेचे नाव / विभागाचे नाव	जानेवारी	फेब्रुवरी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सेप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोवेंबर	डिसेंबर
1	सीमा साफ करणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y	Y
2	मिश्र रोपवाटिका	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
3	मिश्र रोपवन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y

4	चराईसाठी गवत लावणे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
5	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	N	N	N	Y	Y	N	N	N	N	N	N	N
6	नवीन वनतलाव	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	N	Y
7	मातीचे बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
8	दगडी बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
9	वनराई बंधारा	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
10	ग्याबियान बंधारे	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
11	T.C.M	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
12	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
13	कच्चे रस्ते	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y
14	मस्त्य व्यवसाय	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y
15	गोडाऊन बांधकाम (कृषी व गौण उपज)	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y
16	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	Y	Y	Y	Y	Y	N	N	N	N	Y	Y	Y

8. वर्ष निहाय कार्ययोजना

पूर्व सूचना:- 1) पुढे देण्यात येणाऱ्या कामांच्या वेळापत्रकात ग्रामसभा आवश्यकतेनुसार बदल करू शकेल व आवश्यकतेनुसार कामे हाती घेऊ शकेल.
2) रोहयो च्या हजेरी अनुसार ग्रामसभेचे एकूण मजूर संख्या 212 आहे. त्यापैकी काम सुरु असतांना कामाचा व्याप पाहून मजूर लावले जातील.

8.1 वर्ष – मार्च 2022 - एप्रिल 2023 (1)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम (लाखात)	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे.	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मजूर दिवस (30 मजूर 26 दिवस काम करतील.)	आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
2	गोडाऊन बांधकाम	फेब्रुवारी	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवाटिका	मार्च	0.50 हे	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
एकूण रक्कम						44		

8.2 वर्ष – मार्च 2023 - एप्रिल 2024 (2)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन बांधकाम (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	32	12500 मनुष्य दिवस (104 मजूर 120 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवाटिका लागवड व देखरेख (मागील वर्षीचे अपूर्ण काम)	एप्रिल	0.50 हे	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 355 दिवस काम करतील)	आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून तेच रोपे घेऊन त्यांची लागवड आपण सामुहिक वनक्षेत्रात करू शकतो.
3	नवीन वनतलाव	डिसेंबर	1 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
4	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
	एकूण रक्कम					53.5		

8.3 वर्ष – मार्च 2024 – एप्रिल 2025 (3)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवाटिका देखरेख	एप्रिल	0.50 हे	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	5	1953 मनुष्य दिवस (5 मजूर 365 दिवस काम करतील)	जंगलात रोप लावण्यासाठी सोयीचे होईल.

2	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
3	नवीन वनतलाव	नोव्हेंबर	1 वन तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या पाण्याचा वापर करायला व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
4	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						30.5		

8.4 वर्ष – मार्च 2025 - एप्रिल 2026 (4)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित

1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड व देखरेख	मे	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
3	मिश्र रोपवन	मे	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (11 मजूर 330 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखभाल करणे.	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	दगडी बंधारे	डिसेंबर	4	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.

							काम करतील)	
7	वनराई बंधारा	जानेवारी	4	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
8	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						41.5		

8.5 वर्ष – मार्च 2026 - एप्रिल 2027 (5)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.

2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	विखुरलेल्या स्वरुपात वृक्ष लागवड केलेल्या ठिकाणी देखरेख	मे	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (65 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे जंगलाचे विरळ प्रमाण दिसणार नाही व जैवविविधता वाढेल.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
8	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
9	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.

10	T.C.M	फेब्रुवारी	1.5 किमी	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे आपण लागवड केलेल्या रोपवन मध्ये कोणत्याही प्राण्यांचे चराई साठी अतिक्रमण होणार नाही व रोपांचे सौरक्षण होईल.
एकूण रक्कम						50.5		

8.6 वर्ष – मार्च 2027 - एप्रिल 2028 (6)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात

							दिवस काम करतील)	लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
5	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
एकूण रक्कम						34		

8.7 वर्ष – मार्च 2028 – एप्रिल 2029 (7)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
2	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता

							काम करतील)	वाढविण्यास मदत होईल.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	ग्याबियान बंधारे	जानेवारी	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
6	वनराई बंधारा	जानेवारी	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
7	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						38.5		

8.8 वर्ष – मार्च 2029 - एप्रिल 2030 (8)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस काम करतील)	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री करण्यास सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
4	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
5	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						21.5		

8.9 वर्ष – मार्च 2030 – एप्रिल 2031 (9)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
2	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
3	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.

							दिवस काम करतील)	
4	दगडी बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे सुपीक माती वाहून जाणार नाही व त्यामुळे मृदा संरक्षण करणे सोपे होईल.
5	मातीचे बंधारे	डिसेंबर	2	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	2	781 मनुष्य दिवस (55 मजूर 14 दिवस काम करतील)	यामुळे नाल्यांमध्ये पाणी अडवून ठेऊन मग आपल्याला पाहिजे तेव्हा त्याचा वापर करायला बरे होईल
6	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस काम करतील)	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						23.5		

8.10 वर्ष – मार्च 2031 – एप्रिल 2032 (10)

अ.क्र.	कामाचा प्रकार	अपेक्षित कामाचा महिना	क्षेत्रफळ (हे.)/ प्रमाण	ठिकाण/ क्षेत्र	विभागाचे नाव	अंदाजित रक्कम	कुशल / अकुशल मनुष्य दिवस (एकूण मजूर 212)	अपेक्षित फलित
1	गोडाऊन (देखभाल व दुरुस्ती)	एप्रिल	1	गावातील मोकळ्या जागेत	रोहयो	2	781 मनुष्य दिवस (2 मजूर 365 दिवस	गौण उपज साठवणूक करून योग्य त्या वेळेस त्याची विक्री

							काम करतील)	करण्यास सोपे होईल.
2	वनतलाव गाढ उपसणे व पिचिंग करणे.	एप्रिल	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (130 मजूर 30 दिवस काम करतील)	यामुळे आपणाला पाण्याची पातळी तर वाढवता येईलच परंतु त्या तलावाची पाणी साठवून ठेवण्याची क्षमता सुद्धा वाढेल व त्यामध्ये आपल्याला मत्स्यव्यवसाय करायलाही सोपे होईल.
3	मिश्र रोपवन देखरेख	एप्रिल	10 हे	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (4 मजूर 365 दिवस काम करतील)	या ठिकाणी आपणाला पाहिजे त्या प्रजातीच्या रोपांची लागवड करून जंगलाचे संवर्धन , पुनरुत्पादन व सौरक्षण करू शकतो.
4	सामुहिक वन क्षेत्रात फलोत्पादन	मे	10	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	15	5859 मनुष्य दिवस (97 मजूर 60 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल. तसेच जैवविविधता वाढविण्यास मदत होईल.
5	चराईसाठी गवत लावणे व देखरेख	जून	10 हे.	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	10	3906 मनुष्य दिवस (13 मजूर 300 दिवस काम करतील)	गुरांना चार्याची कमतरता भासू नये म्हणून त्यांच्या साठी गावात लागवड करणे आवश्यक आहे त्यामुळे आपल्या जंगलात चराईमुळे होणारे धोके टाळता येईल.
6	मत्स्य व्यवसाय	जुलै	2 तलाव	कूप नंबर 446	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	4	1562 मनुष्य दिवस (5 मजूर 270 दिवस काम करतील)	यामुळे ग्रामसभेला स्वयंरोजगाराची संधी प्राप्त होईल.
7	सीमा साफ करणे व जाळ रेषा काढणे	जानेवारी		संपूर्ण वनहद्द	रोहयो/ जिपस/ वनविभाग	1.5	585 मनुष्य दिवस (50 मजूर 11 दिवस	सिमेविषयक वाद राहणार नाही, सीमा साफ होईल, आग

							काम करतील)	नियंत्रण करण्यास मदत होईल.
एकूण रक्कम						46.5		

दहा वर्षाची एकूण रक्कम (बजेट) :- 384 लाख एवढी आहे.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2022-23	2023-24	2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31	2031-32
44	53.5	30.5	41.5	50.5	34	38.5	21.5	23.5	46.5
एकूण रक्कम :- 384									

धन्यवाद

कार्ययोजनेत सहभागी व्यक्तींची नावे

तांत्रिक मार्गदर्शन: 1) डॉ. माधव गाडगीळ (जेष्ठ पर्यावरण तज्ञ) पुणे

2)डॉ. विजय एदलाबादकर (भौतिक शास्त्रज्ञ) बल्लारपुर

स्थानिक कार्यकर्त्ये (प्रत्यक्ष सहभागी): श्री.राजेंद्र रुषी कुळमेथे (पदविकाधारक), श्री. चरणदास पांडुरंग जाळे (पदविकाधारक), राकेश राजेंद्र कुमरे, चंद्रशेखर राजेंद्र कुळमेथे , दर्शना गणेश जांगी